

MAGYAR Bányászlap

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL VISITS MORE THAN ELEVEN HUNDRED MINING CAMPS AND MORE THAN FOURTEEN THOUSAND HOMES.

HIMLERVILLE,

KENTUCKY.

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL HAS MORE SUBSCRIBERS THAN ANY OTHER THREE HUNGARIAN WEEKLIES IN THE UNITED STATES.

ÁLL A HARC WEST VIRGINIÁBAN

West Virginiában a helyzet nagyjában változatlan. Kisebbségi zavargások napirenden vannak a szervezeten bányák tájékán és a bányatársaságok is tovább folytatják erőszakoskodásaikat a bányászokkal szemben.

Nagyobb zavargás csak a Brumage bányánál történt, nem messze Fairmonttól, ahol a tiplit is felgyújtották ismeretlen tettesek.

A tüzet azonnal észrevették és a kivonult tűzoltóság eloltotta, mielőtt nagyobb károkat okozott volna.

A hajszá természetesen most a sztrájkoló bányászok ellen indult meg, akiket a gyújtogatással vádolnak, ámbar tulajdonképpen semmi bizonyíték nincsen arra, hogy azt szervezett bányászok csinálták.

A szervezet a sztrájkoló bányászokat állandóan segíeli és állítólag 100,000 dollár rug az az összeg, amit West Virginiában segélyképpen havonta ki fizet. És bár így jelentékeny összegnek látszik ez, a valóságban egy-egy bányásznak meglehetősen kis segítséget jelent, mert a tömörkedő segélyre szoruló között alig egy pár dollár jut egy-egyére.

Most ossza szét a szervezet West Virginiában azokat a természetben adott segélyeket, melyek a nagy nyomorúságban lévő sztrájkoló west virginiai bányászok megsegítésére napról-napra érkeznek az egész országból.

Igy 12,000 dollár értékű ruhát adott a szervezet a west virginiai sztrájkoló bányászoknak, a mit az országból érkezett adományok tettek lehetővé.

Marion Countyban egy csomó deputy sheriffet elküldtek a völgyektől, mert a megye ugylála, hogy azokra nincs szükség, miután a sztrájkoló bányászok nem zavarognak, nem követnek el törvénytelenkedéseket. Csak aztán ne legyenek ismét zavarok azon a vidéken, mert már megszoktuk, hogy bizony sokszor maguk a deputik támasztanak zavarokat, hogy igazolva legyen, miszerint szükség van rájuk és nem lehet őket a szolgálatból elküldeni.

Meredith bír megint egy csomó bányász ellen alkalmazta törvényes hatalmát. Mintegy 50 bányászt ítél el a piketelés miatt, akiket pénz és börtönbüntetésre ítél. Az elítéltek között van Patrick Buckley a monongahi lokál elnöke akik 50 dollár-pénzbüntetésre és 10 nap elzárásra ítélték, továbbá Ed. Vingle, a monongahi rézbanda karmestere, akik 35 dollár pénzbüntetésre és 5 napi elzárásra ítélt a bíróság. Vinglenek az volt a büne, hogy a piketelőkhöz zenezóval csatlakozott és lelkesítő darabokat játszott. Rajtuk kívül megbüntettek 12 piketelőt egyenkint 25 dollárra, 24 piketelőt egyenkint 10 dollárra és 12 asszonyt, amiért a piketelők csoportjában voltak, egyenkint 1 dollárra.

Az elítéltek a büntetést mind lefizették, kivéve Buckleyt és Vinglet, akik fellebbezték az

ügyet és 1,000 dollár bondot tettek le egyenkint a fellebbezés elintézéséig.

Januárban kerül tárgyalás alá Bittner kerületi elnök ügye, akit 6 hónapi elzárásra és 100 dollár pénzbüntetésre ítélték, aki azonban semmiségi panaszt adott be az ítélet ellen.

Valószínű, hogy Bittner előterjesztésének helyt ad a bíróság, mert Bittner álláspontja teljesen igazságos.

A harc West Virginiában kisé ellanyhult, igaz, hogy a szervezeten bányák sem tudnak eredményt felmutatni a szervezettel szemben, s a szemben álló felek úgy látszik csak egy kis pihenőt tartanak, hogy aztán megint teljes erővel vegyék fel a támadást.

Erre látszik mutatni a szervezet előkészülete a barrack lakások tekintetében, mert megint egy egész csomó bányatelepen épített a szervezet barrack lakásokat és erre mutat a sztrájkoló bányák újabb beadványára egy csomó sztrájkoló bányász kilakoltatása ügyében, a kiket, miután open shop alapon nem akarnak dolgozni, a társaságok ki akarnak vágni a kompánia házakból.

Sajnos, hogy a bányatársaságok még ma sem jutottak ahhoz a belátáshoz, hogy jó munkáért rendes fizetést jár, hogy jó munkát csak megelégedett munkás végezhet, akinek anyagi gondok miatt nem fő a feje, akinek munkaerőjét nem sorvasztja el a nélkülözés és nyomorúság, a kinek elég táplálék, rendes lakás jut a felfrissülésre, pihenőre.

És míg a társaságok egyrészt hibásak a mai állapotokért, hibások másrészt a szervezeten bányászok is, mert nem dolgoznak azon nem törekcsenek minden áron arra, hogy a szervezethez csatlakozzanak és ennek a következménye az, hogy a bányák egyrésze még ma is csak úgy foghegyről beszél a munkáival, és még ma sem tekintik egyenrangú félnek a munkásait. Csak igavonó barmot lát benne, akit mennél jobban kell kibaszni, mennél verejtékesebb munkára kell szoritani, hogy aztán annál többet profitolhassanak.

SOK LŐPORT HASZNÁLNAK A Bányászok BELÖVÉSÉNél

A Kansasi Bányafelügyelő egy figyelmeztetést küldött szét az összes kansasi bányászoknak, melyben figyelmezteti őket, hogy a belövésnél nagyobb elővigyázatot tanusítsanak. A bányászok az ottani bányákban nagyon sok lőport tömnek a lukakba és még azt a szabálytalanságot is elkövetik, hogy nem agyaggal, hanem szénporral tapasztják be a lukakat.

A legutóbb is egy ilyen módon történt tömés a Wilbert bányában robbanást okozott és majdnem vezetés szerencsétlenség lett a következménye. A Bányafelügyelő megállapította, hogy a robbanás két bányász hibája miatt történt és azokat el is küldték azonnal

A keményszénbányászok ügye

A bányabárok karácsony utáni vasárnapon lapjaikban hívták vissza a bányászokat szerződés nélkül munkába. — 8 hónapra a régi béreket kínálták. — Pinchot akciója talán mégis eredménnyel jár.

A keményszén bányászok ügye még mindig nem nyert elintézt, amikor e sorokat írjuk.

A bányászok és bányatársaságok megbízottai épen akkor jönnek össze New Yorkba, amikor a lap nyomás alá kerül — és talán végre eredménnyel járnak majd ezek a tárgyalások. A bányászokban mindenesetre meg van az akarat a béke megkötésére, most tisztán a társaságok megbízottain fog mulni, hogy ők tegyenek engedményeket.

Nagy meglepetést keltett a keményszén vidéken karácsony után vasárnap a lapokban megjelent felhívás, melyben a bányászok munkába hívták visszaz a bányászokat. Oldalal hirdetésekben fordultak a bányászokhoz, azt kérték, hogy menjenek vissza a bányászok a régi szerződés alapján munkába és 8 hónapig dolgozzanak e mellett a bérek mellett és ez alatt az idő alatt aztán kidolgozzanak egy új szerződés tervezetet, mely hosszú időre szólna.

A szervezet vezetősége amint ezek a felhívások megjelentek a lapokban rögtön rámutatott, hogy a bányászoknak ez a lépése tisztára arra irányul, hogy a bányászokat még jobban elkedvetlenítsék. Azt akarták ezzel elérni, hogy az elkecsereedett bányászok olyan utasítással küldjék el megbízottaikat keddre New Yorkba, hogy azok minden áron kössék meg a szerződést.

A felhívást W. W. Inglis írta alá a bányabárok nevében és a felhívás a bányászokhoz s azok vezetőihez van címezve.

A felhívás szövege a következő: "Bányászok, az ajtó nyitva van.

Ti vissza mehettek azonnal munkába azok mellett a bérek mellett, melyek az 1925. augusztus 31-én lejáró szerződésben biztosítva voltak.

Mi ezt a bért 1926 szeptemberig fogjuk fizetni, tehát nyolc hónapig.

Akik munkába állnak, azok saját maguk határozzák meg az új szerződést. Míg ezeket a béreket kapják a munkások, mi elkészíthetjük az új szerződést.

Az új szerződésnek — hosszú időre kell szólni — minden vitás ügyet el kell intézni, meg kell akadályozni a munka szünetelését és az igazságos béreket kell meghatározni.

Megírtuk, hogy a hatalmas Pittsburgh Coal Company nyugati Pennsylvaniában több bányáját megnyitotta az 1917-es bérek mellett és jelentette, hogy a munka rendezés megindult.

Mi már akkor nagyon kétkedtünk abban, hogy olyan szépen, simán sikerült volna a sztrájkotörés és az azóta történt események igazolták is kétkedésünket.

Mindjárt a megnyitás után zavargások törtek ki ezeknél a bányáknál és ezek a zavargások azóta sem ültek el, sőt napról napra mind jobban és jobban elfajult a helyzet.

Az elmúlt héten egyszerre két bányánál is voltak jelentékeny zavargók. Így a Montour No. 10. bányánál, Library és a Midland bányánál Houstonban.

A Library bányánál két néger bányászt, akik belekötöttek a sztrájkolóba, a főhábordott tömeg állítólag kövekkel megdobált, majd alaposan elvert. A néger sztrájkotörő bányászok menekülni próbáltak, azonban a tömeg üldözöbe vetett őket. Ekkor a kompánia vezetőket el is küldték azonnal

és az ott tartózkodó emberek között sem sebesült meg senki.

A merénylet folytán megindult a hajszá a sztrájkoló ellen és a társaság most sorra letartóztatja a neki kellemetlen sztrájkolókat azon a címen, hogy résztvettek a merényletben, anélkül, hogy tényleges bizonyítékai volnának a bányászok ellen, s annak dacára, hogy a gyanúsított emberek tagadják azt, hogy valami közük lenne a merénylethez.

Közben a társaság próbálja még jobban elkecsereíteni a bányászokat és újabb tíz bányász kilakoltatása érdekében fordult a bírósághoz keresettel. A keresetben azt mondja a társaság, hogy a házakra szüksége van olyan bányászok részére, akik dolgozni akarnak. Igaz, nem volna elég lakása a sztrájkotörő bányászok részére, ha akadna elég sztrájkotörő. Csakhogy az emberfogók sem tudnak annyi bányászt felhajtani, amennyire a társaságnak szüksége lenne. És bár bejelenti a társaság, hogy Libraryban már 225 ember dolgozik, Houstonban 303,

és az ott tartózkodó emberek

Ez olyan dolog, amit mi a szervezettel együtt kidolgozhatunk.

A földoloz az, hogy a bányászok azonnal visszamehettek a munkába és hogy a régi bérek 8 hónapig érvényben maradnának.

A bányász nem veszíthet még többet.

Gondolja meg minden bányász. Beszéljék meg a bányászok egymás között és a vezetőikkel ezt. Kérdezze meg barátait, hogy nem jó ajánlat-e ez?"

A bányászok akkor amikor elfogadták Pinchot ajánlatát, állítólag elismerték, hogy a béreket csak akkor emelhetik, ha azzal nem jár a szén árának emelése. Az ajánlatot a bányabárok nem fogadták el azon a címen, hogy az ajánlat a bérek emelkedését fogja magával hozni. A bányabárok ezzel szemben azt kívánták, hogy a bér megállapítás a szénárakra ne legyen tekintettel. Ez az a fő ellentét, amit el kell dönteni a New Yorkban tartandó gyűlésen. A check off szintén egy igen kényes pontja a tárgyalásnak, melyet az egyik fél minden áron követel, a másik fél pedig minden áron ellenez még is remény van, hogy a tárgyalásoknak béke lesz a vége.

Csendélet a Pittsburgh Coal Company telepein

Zavargások, dynamit merénylet, kilakoltatások a sztrájkotörő bányákban. — Egy asszonyt meggyilkoltak, két bányászt megvertek, 50 embert letartóztattak és tíz bányászt kilakoltattak — s a társaság jelentése szerint a munka rendben folyik.

Megírtuk, hogy a hatalmas Pittsburgh Coal Company nyugati Pennsylvaniában több bányáját megnyitotta az 1917-es bérek mellett és jelentette, hogy a munka rendezés megindult.

Mi már akkor nagyon kétkedtünk abban, hogy olyan szépen, simán sikerült volna a sztrájkotörés és az azóta történt események igazolták is kétkedésünket.

Mindjárt a megnyitás után zavargások törtek ki ezeknél a bányáknál és ezek a zavargások azóta sem ültek el, sőt napról napra mind jobban és jobban elfajult a helyzet.

Az elmúlt héten egyszerre két bányánál is voltak jelentékeny zavargók. Így a Montour No. 10. bányánál, Library és a Midland bányánál Houstonban.

A Library bányánál két néger bányászt, akik belekötöttek a sztrájkolóba, a főhábordott tömeg állítólag kövekkel megdobált, majd alaposan elvert. A néger sztrájkotörő bányászok menekülni próbáltak, azonban a tömeg üldözöbe vetett őket. Ekkor a kompánia vezetőket el is küldték azonnal

és az ott tartózkodó emberek

közül sem sebesült meg senki.

A merénylet folytán megindult a hajszá a sztrájkoló ellen és a társaság most sorra letartóztatja a neki kellemetlen sztrájkolókat azon a címen, hogy résztvettek a merényletben, anélkül, hogy tényleges bizonyítékai volnának a bányászok ellen, s annak dacára, hogy a gyanúsított emberek tagadják azt, hogy valami közük lenne a merénylethez.

Közben a társaság próbálja még jobban elkecsereíteni a bányászokat és újabb tíz bányász kilakoltatása érdekében fordult a bírósághoz keresettel. A keresetben azt mondja a társaság, hogy a házakra szüksége van olyan bányászok részére, akik dolgozni akarnak. Igaz, nem volna elég lakása a sztrájkotörő bányászok részére, ha akadna elég sztrájkotörő. Csakhogy az emberfogók sem tudnak annyi bányászt felhajtani, amennyire a társaságnak szüksége lenne. És bár bejelenti a társaság, hogy Libraryban már 225 ember dolgozik, Houstonban 303,

és az ott tartózkodó emberek

VIGYÁZAT AZ ELSŐ

Indiana államban tartották meg a szokásos évi gyűlést a bányászok és bányák a Bányafelügyelő védnöksége alatt, melynek célja azoknak az intézkedéseknek megbeszélése volt, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a bányászok életbiztonságát növeljék és csökkentésük azokat a veszélyeket, melyek a bányászok testi épségét fenyegetik.

A gyűlésen sok üdvös javaslatot hoztak, azonban a javaslatok közül valószínűleg nem sok fog az életbe átmenni, mert hiszen régi gyakorlat az az egész Egyesült Államokban lévő bányáknál, hogy a még oly jó javaslatokat is csak akkor valósítják meg, ha nem kerül költségekbe. Mielőtt a bányának pénz áldozatot kell hozniuk, akkor már azon vannak, hogy a javaslat soha se valósuljon meg.

Philip Penne az indianai Coal Operators Association elnöke hangsúlyozta is a gyűlésen, hogy nem elég a javaslatok megtétele, annak az életbe való átvitele a legfontosabb, és ebben a munkában együtt kellene haladnia a bányászoknak a bányatulajdonosokkal és el kellene felejtetniük azt, hogy egyéb tekintetben szemben állnak egy mással. A bányáknak is érdeke az, hogy a munkásaik mennél nagyobb életbiztonságban legyenek és szerencsétlenségek által ne legyen megzavarva a bányá üzemelése, amely nemcsak azzal jár, hogy a társaságoknak rendszerint legjobb munkásai borzalmas halált halnak, hanem azonfelül súlyos anyagi károkat is okoz a bányában.

De a bányászok különösen fontos, hogy vigyázzon életére, testi épségére. Minden bányász előtt ismeretes az, hogy a szerencsétlenül járt bányász özvegye, árvái milyen keserves sorsra jutnak. A segélyösszeg nem elegendő so-

hasem arra, hogy olyan életet biztosítson, mint mikor az apa, a kenyérkereső élt.

De tudja azt is minden bányász, hogy a csonkává lett, munkaképességében csökkent bányászra is bizony szomorú sors vár. A legtöbb esetben alig képes annyit megkeresni, a mennyi még a száraz kenyérre is elegendő. Hiszen még ha munkaképességének teljes birtokában van, még akkor is nagyon bajos a megélhetése, a rossz kereseti viszonyok miatt, hátha még a munkaképessége is csökken. Akkor még kevesebb jut.

A bányászoknak ezek miatt kell mindent elkövetni, hogy munkáját biztonságossá tegye és soha sem szabad semmit sem elmulasztani, ami miatt veszélynek teszi ki magát.

Ha van valami, amit a bányász mindenképp felfigyeljen, az az élet és testi épségének a biztonsága. Ebben a tekintetben sem megalkuvásnak, sem elnézésnek helye nem lehet. Követelni kell a legerélyesebben a társaságoktól, melyek szeretik a törvényt erre vonatkozó rendelkezést kijátszani, azok pontos betartását és viszont neki is be kell tartani a legpontosabban a biztonsági intézkedéseket.

Azt mondotta Philip Penne, hogy a szerencsétlenségek és balesetek legnagyobb része el volna kerülhető, ha a már hozott szabályokat betartanák, mindkét részről és ezt nem kérészekolnival kell, hanem lelkiismeretből kötelességből meg kell tenni.

Jó lenne, ha a bányatulajdonosok megszívlelnék Philip Penne kijelentését, mert sajnos ma úgy áll a dolog, hogy a bányászoknak bizony ki kell erőszakolni a törvényes intézkedések betartását a társaságoktól, különben sohasem tartanák azt meg.

1926. január 7-én

megjelenő lapszámunkban új óhazai mese közzlését kezdjük meg. Szerzője

szentimrei Márta

a magyar bányászok közkedvelt regényírója. — Az új regény címe

A KISPAP SZERELME

Szentimrei Márta ezt a regényt is az igaz életből írta. A rendkívül érdekes, izgalmas mese 1848 előtt kezdődik, amikor még jobbágy sorban élt Magyarország szegény népe. A történet Borsod megye hegyes-völgyes vidékén játszódik le.

Szentimrei Márta már sok regényt írt Amerika magyar bányászainak, mindnek igen nagy sikere volt az olvasók körében, de ilyen érdekes mint a "Kispap szerelme" egy se volt. Minden fejezete lebilincseli az olvasókat.

Ha még nem járna szomszédjának lapunk, figyelmeztesse, hogy fizesse arra most elő, hogy elejétől olvashassa e kítűnő regényt. Ha Ön szerzi meg az előfizetést, ajándékul egy kítűnő borotvát, vagy a "Bányász lánya" című regényt kapja tőlünk.

Kivándorolt magyarok sorsa Afrikában

Kivándorlási ügynökök Budapesten. — Kik vágnak a nagyvilágba? — Mi csábítja az embereket az idegenbe? — Meglepetések a kikötőkben. — Diplomás mérnökök a kubikosok közt. — Egy gyapotplántáció költségvetése.

Elutazás előtt összetalálkozott volt katonai parancsnokkal, Balgovic táborkal, aki, a trikai utamról esett beszélgetésünk során, lelkemre kötötte, hogy okvetlen kimerítő tudósítást küldjek az országok elhelyezkedési viszonyairól, amelyeket megismernek. A tisztjeinek sorsát mindig szívén viselő parancsnok kérése volt ez, ki aggódva figyelte annak a kivándorlási betegségnek az elharapódzását, mely most egész Közép-Európát lábban tartja s mely, sajnos, főként a volt monarchia tisztikarából szedi áldozatait.

Persze, a toborzást jól bevezetett ügynökök, hírlapi tudósítók és baráti meg rokon levelek végzik, mely utóbbiak, szegyelven bevallani a rózsásnak hitt, de nyomorúságos külföldi viszonyokat, inkább elkeddizik a valóságot.

Épen az időben járt Budapesten egy mexicói "ezredes", ki hadserege részére gyűjtött meg bízható magyarokat s tény, hogy zengzetes jelszavai egyes helyeken élénk visszhangra találtak. Csak utolsó percben, a kötelezvény aláírásakor, fult vízbe a dolog, mikor is kitudódott, hogy az ezredes ur saját területén őserdőirtásra akarta alkalmazni a tisztakat. Nem sokkal azelőtt meg egy hollandus szedte össze a volt cs. és kir. tengerészti tiszteket és transzportálta őket Sumatrára, Jávára, Borneóra. Egy csontnyelvet áruló, ferdeszemű keleti férfit pedig, ugyancsak a mult év végén, a Pekinget ostromló kínai tábornok részére ügynökködködtött átmeneti viszonyba helyezett tüzértisztek között.

A világháború és a forradalmak kiforgatták az életet renjes medréből. A csatamezőkről visszatért könyvelő, gyakornok, aki hozzácsokolt ott a vezényléshez, nem akart visszatérni régi foglalkozásához. Főlébbrét a kalandvágy, mindenki valami különös módon akarta keresni a boldogulását. Nálunk Trianon is megette a magát és a B-lista is hozdájárult, hogy az embereket idegenbe üzze, szerencsét próbálni. Ez a próbálkozás aztán legtöbbször balul sikerül. A kinek — de ezek oly kevesen vannak! — sikerült Keletre, vagy a trópusok alatt elhelyezkednie, — intelligenciájának megfelelő — bármilyen kevésbé jól dotált állásban is, az már élvezi azt a kényelmes életet, melyet az exotikus országok különös berendezkedési viszonyai egy minimális keresetű ember részére is biztosítanak. Hisz csak példának említenek, hogy a legkevesebb havi jövedelem husz százaléka fedezi egy ló- és egy inas-tartás költségeit. Egy hónapi élelem pedig szintén nem kerül a jövedelem 20-30 százalékánál többre. Csak hogy, ismétlem, — száz közül egy-kettőnek sikerül ez a szerencsés elhelyezkedés...

A hiba már ott kezdődik, hogy legtöbbször egy krajcár nélkül szállnak partra. Már most mi történik? A legtöbb állam vagy gyarmat kikötőjében, mielőtt a hajóról kilépne az ember, deponálni kell bizonyos összeget a visszatérás árának fedezésére. Ez az uzus azért van életben, hogy az elhelyezkedni nem tudott és kitasított kellemetlen idegenek hazaszállítási költségei ne terheljék az illető kormányzóság vagy hajószállító pénzintézetét. Az angol gyarmatoknál például

ezenkívül — még angol állampolgároknak is — egy nagyobb összeget kell deponálniuk külön biztosítékképpen, úgy hogy az egész létét 50 angol fontot, kb. 17 millió magyar koronát tesz ki.

Ez az összeg azonban időnként változik. Angol-Indiában, jelen pillanatban el van törülve.

Tavaly történt meg négy magyarral (kettő közülök birtokos, kettő katonatiszt volt, kik mondhatni, egyenesen az Apostolok-ból indultak el Kelet-Afrikába), hogy Eritrea olasz gyarmaton nem engedték őket partra szállni.

A hajóskapitány, egy angol, kedélyes ember lévén, nem csinált kázust a dologból, hanem azt mondta:

— Rendben van. Nekem hetszer kell körülhajóznom a Vöröstengert, az urak jönnek velem. Dolgoznak és kapnak matrózkesztot érte s majd, ha hazamegyek, kiszállhatnak valamely európai kikötőben.

Előfordult már az is, hogy egy Japánba indult gőzös az angol gyarmati belépési díjat fizetni nem tudó utast, valahol 2-3000 km.-rel tovább tette le egy olyan exotikus kikötőben, hol nem kívántak letétet az odátvedt idegentől, hanem tárt karokkal fogadták, s alkalmasint — meg is ették...

Ami az elhelyezkedési viszonyokat illeti, mindenütt, de főképp Kelet-Afrikában a legkedvezőtlenebbek.

Sokan, nagyon sokan avval indulnak el hazulról: Van két karom, utolsó esetben hordár leszek, vagy utcaseprő s megéleik addig, amíg valami jobb nem jön... Ez azonban tévedés. Keleten, a gyarmatokon és az exotikus világrészekben az alacsonyrendű munkát feketék végzik. A feketének pedig nincs igénye s ezért a legolcsóbb munkaeőr. Egy maréknyi, vízbeáztatott gabonamag, vagy egy szeletke nyershus az egész napi tápláléka, ruhája nincs, nem is kell s így a havi bére csak egy tizedrésze annak a lét minimumnak, amely az európaiak csakhogy éppen az éhenhalás ellen biztosítja.

Például Abessziniában, — az most a legkeresettebb hely, mert letétet nem követelnek, — hol a létminimum havi ötven tallér, addig egy napszámos négyheti bére 4-5 tallér között váltakozik. Az Abesszin császárságban még mindig hivatalos fizetési eszköz a Mária Theresia tallér, melynek francia frankon át számított értéke, kb. 50,000 magyar korona.

NÁLUNK AZ ÖN ANYANYELVÉN BESZÉLNEK.
Ottbentéri ön magát nálunk a Mellon National Bankban, mintha csak hazájában lenne, mert a mi alkalmazottaink között olyanok vannak, akik ismerik hazáját és beszélik az ön anyanyelvét.
Pénzügyelnek elintézéséni mindenekelőtt segítségere vagyunk, meg védjük érdekeit és a legjobban állunk szolgálatára.
A világ minden pontjával összeköttetésben állunk és így ön pénzügyelét a legjobban leguagyobb biztonságban és gyorsasággal intézheti nálunk.
Borságnak a legnagyobb biztonságban van, amit vagyoni értékségünk és jártasságunk a pénzügyelk elintézésében biztosít.
Bármikor felkereshet bennünket, és megbeszélhet velünk az ön pénzügyel hitéséért.
Alapítvány és tartalék \$14,500,000.00

MELLON NATIONAL BANK
PITTSBURGH, PA.
Foreign Exchange and Banking
OLIVER AVENUE
and
SMITHFIELD STREET.

Iparszakmák közül egyedül a perfekt technikus és gépész nyerhet — ha nagy szerencséje van — alkalmazást, de elsősorban, és mondhatni kizárólag csak az angolul, vagy franciául, tökéletesen beszélők jönnek számításba. Az üzemek ezen kívül, üzleti összeköttetések szerint okvetlenül megkívánják az arab, hindu, vagy bennszülött nyelv tudását.

Kereskedelmi téren, már könnyebb a boldogulás — annak, aki maga is jó kereskedő. Mert itt nem a hely és nem a viszonyok szabják meg az érvényesülést, hanem a tudás és rátermettség. Aki bírja — észszel és furfanggal — marja.

Azt mondják, hogy egy görög tiz zsidót becsap, de egy örmény viszont, száz görögöt állít falhoz. Már pedig keleten, Afrikában és Ázsiában is a kereskedelem, kevés hindu s arab kivételével, csaknem kizárólag görög és örmény kézben van. És ez a görög-örmény áramlat, mely a volt német Kelet-Afrikából kiutasított és a keleti partot, különösen Abessziniát ellopó németek orra elől is elkaparintja a megélhetés lehetőségét, — a török pogromok óta szakadatlanul tart.

A vadállat és borkereskedelem oly régi és nagy pénzei dolgozó cégek és magánosok bonyolítják le, hogy azokkal utjonnan jötteknek konkurálni, teljesen lehetetlen.

Mérnököknek terepe nincs. A többnyire angol, francia, belga vagy olasz vállalatok bőségesen el vannak látva anyországaikból munkaeőrökkel. Az abesszin fővárosban már hónapok óta vár valamilyen elfogadható állásra két osztrák és egy német mérnök, de eredménytelenül. Jelenleg egy utépítésnél felügyelő állást kaptak a kubikosok között, alárendelve a francia utmesternek.

GYERMEK JÖLETI OSZTÁLY
AZ ANYAK ÉS GYERMEKEIK EGÉSZSÉGÉNEK GONDOZÁSÁRA

E háttérben hét-hétre oly kérdéseket fogunk felvetni, melyek érdekesebbek és értékesek a várandós anyának és fiatalgyermekének anyjának.

A csecsemő gondozása és táplálása életbevágó kérdés az otthon és a nappali, és azt hisszük oly kérdés, melyet minden szülőnek és anyának ismerni kell, hogy a gyermek jól tudjon fejlődni és egészségesen nőjön fel.

Az anyának és gyermekének közös érdekük, hogy a gyermek jól tudjon fejlődni és egészségesen nőjön fel.

157-IK CIKK.

Gyógyszerek és orvosságok.

Az orvos tudás orvosságot ír elő a bábának. Az orvos azonban csak aztán teszi ezt, miután gondosan megvizsgálta a baba általános állapotát. Más szóval: ha az orvos tudja, hogy mi a baj, tehát tudja, mit írjon elő. Az orvosság az ön kis gyermekének szól, hogy segítsen bizonyos meggyógyítani. Nem szabad azonban, mielőtt megveszi, hogy ugyanaz az orvosság segítsen a szomszéd kis gyermekének is. Igen sok bábura nagyon rosszul hatol, és az orvosság, mely valamilyen más bábának van szánva. — Ugyanaz az orvosság éppen az ellenkező hatást teheti a különböző gyermekre. Csak az ön doktora tudja pontosan megmondani, hogy az ön bábójának mire van szüksége. Azért illik a doktor sok szótmondást nehez tanulásal, hogy azt a tudást megszerzeze.

Ha bábája sir, próbálja kikutatni a sírás okát. Ne szaladjon mindjárt az orvosságok ládához, hogy valamilyen sziruppal elhallgattassa. Igen gyakran ezek a szirupok olyan szert tartalmaznak, mely nem biztos a gyermek egészségére. Ha gyermeke beteg, hívjon azonnal orvost. Az "otthoni kezelés" tulajdonosom, mely nem bizonyos, hogy az anyák leje hitványak, vagy nincs benne elég tápanyag.

Számos nemzedéknek át sok ezer anyát nevelt fel gyermekét Borden's Eagle Milk. Azt tartogatók, mert a Borden's Milket barátként ajánlották nekik és mert a logolegítőknek találtak. De sajnos sok magyar anya sohasem tudta meg teljesen, hogy ezek a kétértelmű, vese-keletőkép, keverve egy csecsemő tápszerrel, mely így a legjobb csecsemő tápszer akkor, ha az anyák leje hitványak, vagy nincs benne elég tápanyag.

Hogy a magyar anyák tudják, hogy miként kell használni a Borden's Eagle Milket, a Borden Company nyomatott ma gyár nyelven egy teljes táplálási utasítást, mely elmondja, hogy miként kell táplálni a csecsemőt különböző korban. Ha akar egy példányt ezekből az utasításokból, csak ki kell felténi egy szelvényt, melyet lapunk hívtelében "a mi meggyógyító" címmel s "Company"-nak, mely Borden's Milk-et és annak nyelven egy szelvényt küldjünk meg.

Önnek is figyelmesen olvasd át a szelvényt, és írd meg, hogy a használatodhoz.

NÉHANY SZÓ A MAGYAR ANYAKHOZI

Ennek, valamint a többi hirdetésnek, amelyet hétnaponta fogunk közölni, az a célja, hogy felvilágosítsuk az anyákat, miért táplálják kisdedeiket Borden's Eagle tejjel, ha nem, tudják kisdedeiket szoptatni. Rendkívül érdekesnek fogja találni ezeket a hirdetéseket, amelyek egyszerű szavakkal adják Önnek tudatára azokat a tudnivalókat, amelyeket Önnek ismernie kell a Borden's Eagle tejről, a világ legihesebb csecsemő táplálékáról.

Adja kisdedének életéhez a helyes kezdetet

Sok ember szenved egész életén át, mert mint kisded, helytelenül kezdte meg az életét. A legfontosabb megfontolás a bébi egészségénél a tápláléka. Erős kis testek építésénél, melyek jól formáltak és élénkek, a helyes táplálás életbevágóan fontos. Ha kisdedénél a helyes táplálékkal kezd meg, egy erős alapot épít jövőendő egészségé számára.

Az orvosok rendelik és ajánlják az anyáknak, ha ezek nem tudják kisdedeiket szoptatni. Az Eagle tejet többen használják, mint a többi csecsemő tápszerrel összehasonlítva, — mert könnyen emészthető, tiszta és megbízható és egészséget a boldorságot hozott mindazoknak, akik használták.

Ha tudja, hogy mindenesetre szoptassa kisdedét, de ha nem tudja, — úgy használjon Eagle tejet. Sok ezer hálás magyar anya, kik Eagle tejjel táplálták kisdedeiket, írnak a Borden Company-nak, áldást kérve rájuk azért a csodás csecsemő-táplálékért. Az elmúlt hatvanöt évben át, minden évben több mint egymillió kisdedet tápláltak és neveltek fel Eagle tejjel.

Ha kisdede nem gyarapszik súlyban kellőképpen, ha éjjel nem alszik és nyugtalan, vagy ha tudja, hogy nem helyes az a táplálék, amit most ad neki, akkor töltsd ki a hirdetésnek szelvényét és engedje meg nekünk, hogy megmondhassuk Önnek, miképpen táplálja csecsemőjét Eagle tejjel. Borden's Eagle Tej az Ön problémáját is épűgy megoldja, mint már ezer és ezer anya problémáját megoldotta, kik nem tudták szoptatni kisdedeiket, akik nem tudták megtalálni a helyes táplálékot mindaddig, amíg Eagle tejet nem használtak. Ne késlekedjék, hanem küldje el postán ezt a szelvényt hozzánk még ma.

BORDEN COMPANY
EAGLE BRAND
Eagle Brand Condensed Milk
THE BORDEN COMPANY
Borden Building, New York

SZELVÉNY
Ez a szelvény ingyenes anyanyelvűn szóló felvilágosító könyvecskére jogosítja arról, miként táplálja és gondozza önmagát és bábóját. Vágja ki és küldje be hozzánk még ma nevével és címével együtt.

Név
Cím
Hungarian &
THE BORDEN COMPANY
Borden Building, New York

Borden's EAGLE BRAND CONDENSED MILK

lára két osztrák és egy német mérnök, de eredménytelenül. Jelenleg egy utépítésnél felügyelő állást kaptak a kubikosok között, alárendelve a francia utmesternek.

Pilla natnyilag Abessziniában, a vrbaj rettetnes pusztításának megállítására, okvetlenül elkelnének szakorvosok.

Például Addis-Abeában, a több mint száz ezer lakosu fővárosban egyetleny kimondottan női specialista van, európai értelemben vett tökéletes operatőr azonban egy sincs. A betegek kezelését — az öt vagy hat, számításba jöhető magánorvoson kívül, a missziók kórházainak doktorai végzik.

Fogorvos az egész országban kevés van. Talán még három sincs. Tájékozásképpen megjegyzem, hogy a fővárosban egyetlen, jónévrű, női fogorvosa — ki három-négy hónapot vidéki nagy városokban tölt felváltva, egy aranytömésért hét-nyolc tallért számít s így a havi jövedelme 1000—1500 tallérra is felmegy. Egy fiatal s nem is nagy praxisu magyar orvos pedig egy abesszin herceg udvarába került, hol 300 tallér havi fixfizetést huz, lakásán és ellátásán kívül. Száz tallérnyi havi jövedelemből pedig, 16, inas és szakácsstartást is beleértve, kényelmesen lehet élni egy személynek — még a fővárosban is.

De kevés ilyen szerencsés orvos van a világon és még kevesebb abesszin herceg, aki orvossal kezelteti magát...

Az orvosi praxis folytatásához azonban elengedhetetlen, legalább a francia és a bennszülött ghalla, vagy amhara nyelv tudása.

Az ügyvédeskedés Abessziniában nincs ugyan diplomához kötve, de a követésekkel összeköttetésben álló, diplomás francia vagy angol fiskálisok mellett lehetetlen az érvényesülés.

A pénzszerzésnek és boldogulásnak egyedül biztos útja a farmgazdálkodás. Ez azonban rengeteg pénzbe kerül. Egy kisebbszéri, 30—50 hektáros, de már komolyabb nyereséget biztosító kávéplántációhoz például legalább 10—15,000 abesszin tallér szükséges. A kávé négy évenként aratják s így az első jövedelem csak a negyedik év végén várható, de ekkor csupán a befektetett összeg térül meg. A hasznot tulajdonképpen a következő aratások hozzák, amikor az évenként folytatolagosan elültetett kávébokrok gyümölcsöt teremnek. Az ötödik, hatodik, hetedik év aratása kétszeresét, háromszorosát, négyeszeresét hozza a befektetett 10 vagy 15,000 tallérnak, ami még gyarmati értelemben véve is, óriási nyereséget jelent. A kávéfa, az elültetéstől számított 9—10 éven át folyton terem ép úgy, mint otthon a szilva, vagy almafa. Természetesen a megkezdett plantáció a már 2—3 éves tákkal is jó áron értékesíthető.

Szerényebb, de lényegesen

gyorsabb jövedelmet hoz a gyapotültetvény. A gyapotot az április-májusi esős évszakban ültetik és 7—8 hónap mulva már aratják. A termés mindig a befektetett összeg dupláját eredményezi. Egy 50 hektáros, félig irtatlan terület megindítása, a 40 éves szerződés és bérösszeg (Abessziniában földet venni nem lehet, csak legjobb esetben 40 évre bérelni), felszerelés, a 2000 tallér értékű gyapogép, munkásbérek, 10 százalékos adó és a 8 havi megélhetés költségeinek beletudásával 5—6000 tallérba kerül.

Természetesen az alapul vett 50 hektárnak csak igen kis része kerül megmunkálás alá, mert a nehezen irtható terület megmarad az évi faszűkséglet fedezésére, a legnagyobb rész pedig az állatállomány táplálására szolgál.

Tehát a felszerelési, berendezkedési és munkabérvizonyok igen kedvezőek, csak megrendíthetetlen kitartás, lankadatlan munkakedv és erős elszántság kell az embertől és kulturától 100 kilométerekre fekvő őserdei, 4-5 életév lemorzsolásához. No és pénz, pénz mindenek felett.

Különben most három héttel ezelőtt érkezett ide két volt magyar katonatiszt, kik társulva egy már régebben itt élő magyar farmerrel, a legnagyobb belga kávéplántáció társoszerződésében kezdenek el gyapot és kávéültetvényt. Több ambícióval és elszántsággal, mint pénzzel... Az addis-abeai magyar kolónia, de még az idegenek is fokozott érdeklődéssel tekintenek a magyarok merész vállalkozása felé.

Barátasi Buczy Ferenc. (Pesti Hírlap)

American Union Bank
New York City.
Főintézet: 10 EAST 22ND ST. a Bankpalotában.
Fiókintézet: 1597 SECOND AVE Cor. 33rd St.
Pénzt küldünk a világ minden részébe, amerikai dollárokkal vagy idegen pénzekben.
Hitel leveleket adunk el. Utalványokat és utazási csekket vásárolhat. 4% kamatot fizetünk betétek után.
Hajójegyek és affidavitek

MEGEGYEZETT A SZERVEZETTEL AZ INDIAN BANYA IOWABAN.

Az Indian Valley Coal Company bányászata a szervezett bányászok diadal arattak. A társaság megegyezett a szervezettel és elismerte a Uniót, hosszas harcok után.
Az Indian bánya nem volt eddig megszervezve s csak vagy fél éve, hogy a bányászok szervezkedni kezdték és most a től-éves küzdelemnek meg lett az eredménye, mert a társaság elismerte a szervezettel.

MAGYAR Bányáplézek Meséi

Hotel Red Star

Irta: FÜLÖP ILONA

(Folytatás)

Sáfrány Pál nem szót semmit. Nem tudott szólni. Nem mert szólni. Attól félt, hogy didobja az asszony... Az pedig borzasztó lett volna. Igazonyu szegyen. Igaz, hogy így se tud vele élni, hogy rámege az egész élete. De huzta-halasztgatta a dolgot, amiről már tudta, hogy ugye kerülheti el.

Mondogatta is magában:
— egyszer én itt olyan patallát csapok, hogy összeszalad az egész telep... Egyszer én kiirtom ezt az egész házat...

Ugy járkált napokon át, mint maga a kínozt, szegyen, takaró sötétség.

Három nap mulva hallotta a reggelinél, hogy a legények rohögve összesugtak:
— már megint beteg...

A nevet nem értette meg, nem tudta kiről van szó. Elindult a munkába. Reszketett a lába és nagy forróság fűtötte a fejét... Beteg volt. A bánya szájánál visszafordult. A földre nézett, úgy ment a házak előtt. Nem köszönt senkinek. Visszanéztek rá az emberek.

A ház környékén nagy csönd volt. Benyitott az első szobába. Halkan, lábujjhegyen, mint a tolvaj. Pedig ő ment tolvajfogásra. Senki sem volt a szobában. Benyitott egy másikba, ott sem volt senki. Vetetlen ág. Aztán megállt a harmadik szoba előtt. Hallgatózott. Szavakat hallott, de nem tudta megérteni mit beszélnek. Pedig nem suttogtak, de homályos volt az agya. Itt ez az ajtó mögött van a szerencsétlenség — gondolta magában és rányomta kezét a kilincsre...

Egy rémült sikoltás... Ágnes és Csohány Sándor... Sándor felugrik, az asszony fekre maradt. Sándor halkan káromkodik... Az asszony arca eltorzul. Sáfrány Pál meg ott áll az ajtóban és hullanak szeméből a könnyek...

Percekig állnak ketten szemben. Az asszony felül az ágyban és szól először:

— Na mit áll itt?... Mit bámészkodik? Mit tesz úgy, mintha nem tudta volna régen?... Talán azt hitte, hogy kibírom maga mellett? Talán azt hitte, hogy én is elszáradtam, megöregedtem, mint maga? Talán azt hitte, hogy csak itt dolgozom, mint egy állat, gyűjtöm a pénzt magának, hogy eltartsam és ne legyen semmi örömem az életben... Hát talán nem tudta, hogy utá-

Hozza meg a

mely három flom szerből, Oregon kanalas kőszvény orvosságból, Villanykenőccel és Kőszvény kapszulából áll a az egész ára három dollár. Biztos és hatálos orvosságok. Hogy a valódit kapja, küldje rendelését a három dollárral együtt erre a címre:

VÖRÖS KERESZT PATIKA, 8901 Buckeye Road, B., Cleveland, Ohio.

Rendelésel küldünk szép fall naptárt ajándékba.

lom magát, hogy nem bírok élni maga mellett... Csak hallgasson is, csak sütyedjen is el a szegyéntől. Csak ne is szóljon egy szót se, jobb lesz, ha pakkol és viszi innen a nyomorúságát... Mire kell maga nekem?

Nem is szót egy szót se Sáfrány Pál. Nem jött hang a torkára. Kifordult a szobából, leült egy székre és sirt.

Ágnes utána ment és megállt a síró ember mellett.

Sáfrány aztán már nyugodtan szólt:
— menjetek el innen mindketten.

— El is megyünk, ne féljen, ugysis unom már ezt a büdös fészket. Csak belepusztulok a munkába... El is megyünk ne féljen, nem nekem való hely ez, öreg embernek való... Tartsa meg a butort, legyen a magáé, nekem nem kell, süsse meg...

Az asszony felemelte a szoknyáját és kivett a harisnyájából egy csomó gyűrött, piszkos pénzt. Odacsapta az asztalra:

— Itt van, legyen ez a magáé. Bemék a bankba, kiviszem a többit is. Kétezer dollárt hagyok magának... Magától sose kaptam ennyit. Ne mondassa, hogy én rossz asszony vagyok.

Sáfrány Pál ránézett az asszonyra és csak annyit mondott:

— Ringyó.

Az asszony nevetett:
— Különb vagyok én ringyónak is, mint maga tisztességes embernek...

Sáfrány Pál lefeküdt a szobájában az ágyra. Az asszony meg Sándorral kezdte meg tárgyalni a jövőjüket.

— Mit csinálunk a pálinkával, ami be van áztatva?

— Majd eladjuk valakinek.

— Elmegyünk Josephburgba. Örülök neki Sándor, hogy ezután mindig együtt leszünk? Ugy-e, soha nem fogsz elhagyni?

Sándor kicsit unottan mondta:

— Ne beszélj számorúságokat. Hát persze, hogy nem hagyok el.

— És ugy-e, ha elválnék, elveszel felesé-

gül. Meglátod, milyen jó kis feleséged leszek. Mindenben a kedvedre járok, csak szeress, mert ha nem szeretsz, meghalok... De előbb agyoncsaplak téged is.

Sándor nevetett, magához huzta az asszonyt és megcsókolta.

— Most láss a dolgok után, hogy estére elutazhassunk.

A vacsorát még megtözte az asszony, pálinkát még adott az asztalra és beszéde a pénzeket. Boldogan dugdosta a dollárosokat a harisnyájába. Aztán csomagolni kezdett. Egy pár régi házi karton kádibot a kufferből és odavágta a sarokba:

— itt hagyom az uramnak emléke.

Sorra kerültek a selyemruhák, mindenféle csipkés rongyok, kenőcsök, festékek.

Elbucszott az emberektől, egyik-másik meg is csipkedte, sajnálták, mert jó asszony volt hozzájuk, olyan magányos legényembernek való, akivel el lehet viccelődni s akit néha-néha meg is lehet szorongatni. A mocskos legénybeszédeket is szívesen hallgatta az asszony s a legényeknek jól esett, hogy legalább van itt, ebben az asszonytalan életben egy rossz asszony...

A vonat elindult s vitte Sáfrány Pál elrozsult feleségét Gőndör Ágneset a szeretőjével a város felé...

Hotel Red Star... Ez alatt villanyvillagítással egy vörös csillag. Rozoga épület, piszkos, nem az a barátságos tanya, ami beinvitálja az elfáradt utas embert. Csak épen föld, bemenekülni az eső meg az éjszaka elől.

Ide szállt meg Csohány Sándor és Ágnes. Csohány Sándor és Mrs. Csohány — így írták be a nevüket a vendégeknyvb.

Pár napig gondatlanul éltek, moziba jártak s az asszony vásárolt magának egy új kalapot. Ágnes boldog volt. Néha még eszébe jutott, hogy mit mondott neki az ura, mi volt a bucsuzava annak az embernek, akivel isten oltára előtt koszorúval a fején meg esküdt, de aztán arra gondolt, hogy neki

jussa van a boldogsághoz és szereti a Csohány Sándort.

— Boldog akarok lenni... Gazdag akarok lenni...

A szálloda tulajdonosa egy idősebb házaspár volt, akik vagy tíz esztendő alatt szépen megszedték magukat. Ágnes beszélgetni kezdett az emberrel, aki tele volt panasszal.

— Nem bírja a feleségem a munkát. Asszony nélkül pedig nem lehet csinálni semmit, kilopják a cselédek a szemünket, ha nem vigyázunk. Nem nekünk való, öreg emberek vagyunk, eladnám ezt a szállodát. Valóságos aranybánya fiatal embereknek, de én már minek törjem magamat, minek dolgozzam, van már nekem elég pénzem...

Ágnes gondolkozni kezdett és a következő éjszakán csókok között könyörgött Sándornak, hogy vegyék meg a szállodát. Aranybánya. Érteneke hozzá mindketten. Pálinkát is lehet árulni. Vagyont szereznek.

Sándor beleegyezett. Elvégre az asszony pénzéről volt szó. Az asszony fog dolgozni, ő meg csak majd éli vidáman az életét. Szállodás lesz egy városban.

Másnap megvették a szállodát. Az asszony kihuzta a harisnyájából a pénzeket és lefizette a vételár egy részét.

Éjszaka meg Ágnes nem tudott aludni, bevilágított a szobájába a vörös csillag. Tetszett neki. Az övé a vörös csillag. Ő maga a vörös csillag, ami itt ragyog a városban fényesen, pirosan.

— Én vagyok a te vörös csillagod — mondta Ágnes szerelmesen Csohány Sándornak...

Hotel Red Star... Emeleten van a szálloda, kopott piros szőnyeges lépcsőn lehet felérni. A lépcsők szélén a talpak lyukasra koptatták a szőnyeget, beljebb a lépcsők hajlásában meg megvan a pirosság.

A lépcső fölött van a hall, a puittal, meg egy pár különböző formájú székekkel. A pult mögött ül egy asszony, akit a városban úgy hívnak: Mrs. Csohány. A vendégek úgy ismerik, hogy vörös Ágnes. Pedig nem is vörös a haja, az arca is csak annyira, mint másnak, mert ő is épen úgy festi, mint más. Mégis vörös Ágnesnek hívják. Látszik rajta, hogy vörös a szíve, meg a vére. Akárcsak a csillag a szálloda előtt, éjszaka, ami-

kor messzire világít a villanylámpákkal. Itt van a vendégeknyvb, ami mellett mindig nő ül. Ha az Ágnes sürgősiök a konyhában, vigyáz az alkalmazottak körmére, akkor egy másik nő ül ott. A Mari. Mindegy is, mert ez is ki van festve, ez is szíves, barátságos, mosolygós és belenéz a vendégek szemébe. Lehet, hogy ezzel a nézéssel hiába néznek a vendég szemébe, mégis az erszényébe látnak. Mert Ágnes dolgozik most is rengeteget. Nem annyira munkával, mint szaladgálással, figyélssel, leskelődéssel. Mindent lát és mindent tud. Mindennek utána jár, még a függönyös ablakok, lezárt ajtók sem takarnak el előle semmit. Talán belát a vendégek és bennlakók fejébe is.

Kiélestedt a szeme és megnyult az arca. Nem lett öregebb, csak eldurvultak a vonásai. Az egyszerű magyar menyecskéből szállodásné lett: ravasz, gyanakvó, pénzéhez és bosszúálló. Láttá is magán a változást, de főleg a selyemruhát és festéket és amikor néha megállt a szobájában a tükör előtt, örömmel mondta magának:

— Gőndör Ágnes, gondoltad-e valaha a kis faluban, hogy ilyen nagyszerű nő leszek belőled...

Nagyon meg volt magával elégedve, mozi színésznőkhöz hasonlította magát. A járása megváltozott, egyenesebben tartotta a fejét, magasabban, büszkébben, most nem kellett surlásban görnyedni, még a pálinka éztatás gondja se volt az övé. Pedig volt a szállodában pálinka elég.

Az előcsarnokban a székeken lányok ülnek. Mindig, mindig. Az idegen és tudatlan ember arra gondol, hogy annyi nővédek jár ide, hogy mindig vár egy kettő? De hiszen akkor is ott ülnek, amikor a pult melletti nőnek semmi dolga. Hát ezek a lányok mire várnak?

Ezek a lányok hozzá tartoznak a szállodához, csak úgy mint a szobák és butoradabok. Vagy mint a kiszolgálás. Ezek a lányok szórakoztatják a vendégeket, azokat is, a kik a városban laknak és csak rövid időre látogatnak be a Red Starba, azokat is, akik idegen városból jönnek, keresztül utaznak a pár napig maradnak ott.

A Hotel Red Starból a Csohányné rosz szállodát csinált, ahol a főcikk a pálinka és a festett lány.

(Folytatása következik)

Szembetegek Figyelmébe!
Dr. HOITASH J. FRIGYES SZEMÖBVOS
Wien (Bécs)-ből, Ausztriából
Huntington, W. Va.
SIMMS KELLER BUILDING
HIVATALOS ÓRÁK:
Dél előtt 9—12-ig, Dél után 1—5-ig.
704 Fourth Avenue.
MAGYARUL IS BESZÉLNEKI

PHILIPSBURG KÖRNYÉKÉN NEM KAPNAK SZTRÁJKTÖRÖKET A Bányák.

Philipsburg környékén a bányák nagyrésze az 1917-es bérek alapján akarta felvenni az üzemet és meg is kezdték a nagy hirdetések és szétküldték emberfogókat a városokba. A hirdetéseknek, sem az em-

berfogók felhajtási munkájának azonban nem volt eredménye, mert a bányások nem nagyon sietnek az alacsony bérek mellett munkába állni.

Most a bányák újabb hirdetésekkel próbálkoznak bányásokat szerezni és már valamivel többet is fizetnének, mint az 1917-es bérek, azonban hiába, a régi munkások nem akarnak visszatérni, újakat pedig nem tudnak szerezni.

Mi mindig azt írjuk, hogy a társaságoknak nem szabad a bányásokat elriasztani, mert az egyszer elszedt bányásokat, már semmiféle mézes-mázos

ígéretekkel sem lehet majd visszacsalogatni. Különösen nem az olyan bányákba, ahol, amikor szükség van nagyon az emberekre, akkor eget-földet, fűfát ígérnek, ha pedig van elég munkásuk, akkor rosszabbul bántanak velük, mint a kutyákkal.

A bányások nem felejtik el azt, hogy miként bántak el velük a társaságok és annak a társaságnak, amelyik egyszer már megszegte a szavát, nem nagyon hisznek, de nem is lehetnek a bányások, mert tudják jól, hogy az ilyen társaság az első alkalommal megint csak beléjük rugna.

Munkáshány van, írják a bányák, mi azonban tudjuk, hogy csak ott van munkáshány, ahol éhbérek akarnak fizetni, ahol rosszul bántanak az emberekkel és ahol, akkor amikor a bányász szorult helyzetben van, az utolsó csöpp véré is kiszípolozzák a társaságok.

Tessék tisztességesen banni az emberekkel, a szerződést betartani, akkor kapnak majd mindig elég bányászt a társaságok, és nem kell sirniok, hogy nincs bányász, kevés a bányász.

MEGSZÜNT A HÁROM HETES SZTRÁJK KANSASBAN.

Kansasban a Clemens Coal Company No. 17. számú bányájában november 26-én sztrájkba mentek a bányások, mert a társaság a bányában igazságtalanul adta a bányásoknak a munkát.

A bánya ugyanis pár hónappal ezelőtt még csak korláto-

tan dolgoztatott és az emberek egyrésze le volt váltva.

Az utóbbi időben azonban a társaság elég ordert kapott és így megint teljes erővel dolgoztatott. Csakhogy míg a régebbi munkásokat nem állította munkába, az újabb érkezettek azzal a tétellel kaptak. A bányások tiltakoztak ez ellen és követelték, hogy a társaság első sorban a régi munkásait juttassa munkához. Amit a társaság azonban, nem tudni mi okból, vonakodott megtenni. Erre a bányások sztrájkba léptek és három hétig tartott, amíg a társaság belátta, hogy az emberek igazak van és megegyezett a szervezettel.

TILTÓ PARANC A SZERVEZETT Bányások ELLEN KENTUCKYBAN.

A Lee Land & Mining Company Island, Ky.-ban a szervezett 23-ik kerületének tisztviselői és a szervezet ellen tiltó parancsot vett ki.

A bányát pár hónappal ezelőtt a szervezet agitátorai bejárták és ott a szervezetnek tagokat toboroztak. A bányások a szervezet felhívására be is álltak a Unióba és kérték a társaságot, hogy ismerje el a szervezetet. A társaság azonban szóba sem állt a bányásokkal, mire azok sztrájkba mentek.

A sztrájkra a tiltó parancsral felett a társaság és sztrájk törököt hozott és hogy egyszer s mindenkorra biztonságban érezze magát a munkások kiszípolozásában a bíróság által tiltotta el, hogy

MEGÉLHET-E FLORIDÁBAN ÖT AKEREN A FARMER?

Megélhet, sőt pénz is rakható, ha a Father Gross kipróbált földjén vesz földet, és a Father Gross gazdasági tanácsát követi. Mi a titka a Father Gross farmján a magyarok boldogulásának? Első biztosítéka a termés sikerének az, hogy a Father Gross éveken át művelt földekre, vagy közvetlenül azok melletti telepít farmereit, olyan földekre, hol sikerrel termelték az édes és ájris krumpit, borsót, babot, hagymát, celeryt, márgarépat, görög dinnyét és másféle veteményeket — és a hol már jól termő narancsok bizonyítják a föld kiválóságát. A második titka a Father Gross farmerjei boldogulásának, hogy minden új telepes mellé hetekre ad egy régi kipróbált szakértő floridai farmert, aki az új telepesekkel együtt dolgozik, tanítja

valaha is szervezett bányász vagy a szervezet megbízottja a bánya területére lépjen. Pedig tudhatná a társaság, hogy a tiltó parancs is csak ideig-óráig használ, mert a szervezet eszméjét elnyomni úgy se tudja és utat talál az elnyomott bányások szívéhez, még ha emeletes gáttakkal zárna körül a bányát.

Öket a helyes floridai gazdálkodásra, megmondja mit és mikor kell plántálni, hogyan kell műtrágyázni a veteményeket — hogyan lehet mindent legjobban értékesíteni? És hogy jó piacuk legyen farmereinknek, két nagy város mellé és közé, Kissimmee és Orlando mellé és közé helyezük farmereinket. E helyeken vannak Budapest, Hunyady-, Rákóczi- és Verhovay-telepeink, részben termő narancsok, bevetett földek és részben nyers földek.

Azonban a biztos megélhetés alapja nem az akereként remélt egyezer dollár bevétel, mert mint mindenütt az ember iparkodásán kívül isten áldására is szükség van, és az elemek mostoha voltára is lehet számítani mindenütt, így Floridában is.

De a Father Gross farmján a telepeket mindjárt letelepülő sülktől fogva arra tanítjuk, hogy vegyenek két jó fejőstehenet és száz tyukot, ami csak mintegy 300 dollárba kerül — és ennek napi jövedelméből a legnagyobb számú család is megél.

Élő bizonyítékul bemutatjuk farmaink boldoguló telepepeinket, ezek között GÁBOR ISTVÁNT, a Verhovay Segélyegylet volt főtítkárat is.

Ha tehát biztos alapot akar rakni floridai boldogulásának, forduljon levélleg azonnal erre a címre:

REV. FRANCIS GROSS,
P. O. Box 574,
Okeechobee, Florida.
(Hirdetés)

Deardorff-Sisler Co.
HUNTINGTON'S STYLE CENTER
224-24 NINTH STREET

AMIT MARY JANE MOND.

Én személyesen vásárolok Önnek. Én nagyon jól tudom, hova kell menni azért, amire Önnek szüksége van. Nincs szükség idővesztésre, nincs szükség fáradságra. Hosszu éveken át tanulmányoztam, hogy mit kell hordani és hol kell hordani. És Ön tudja azt, hogy a DEARDORFF-SISLER STORE mindenkor el volt és el lesz látva a legjobb árukkal, mert jelszavunk: "Értékesebb áru, jobb áru." Ez a store valóban a legelőnyösebb bevásárlási hely.

Egy store új árukkal és újabb kedvezőbb árukkal. Szolgáltatára készen

MARY JANE.

DEARDORFF-SISLER CO.
424—34 9th Street HUNTINGTON, W. VA.

Miért huz.

egy borotva? Tompa a pengéje. Csak egy kitűnően kifert penge borotvát kitűnően. A Valet Auto Strop borotva az, mely Önnek mindig kitűnően kifert pengét biztosít, minden borotválkozáshoz.

Valet Auto Strop Razor
—Önmagát teni \$1-től \$25-ig.

Munkarendnek nevezett -- szájkosarat kapnak a bányászok a szervezetlen bányákban

A bányászt bármikor kidobhatják, a bányász azonban nem mondhat fel azonnal. — Szájkosár a kidobás után még 90 napig a bányáson marad. — Miben reménykednek a Kala Inla-i bányászok.

A szervezetlen bányákban újabbán a munkafelvételek egy munkarendnek nevezett szerződés formát iratnak alá a bányászokkal. Ebben aztán meg találhatjuk mindazt a bányász, amire joga van és mindazt, ami a társaságnak a joga.

Ha ezt a szerződés formát azembéllítjük a szervezet által kötött szerződéssel, úgy láthatjuk, micsoda, aljas módon használják ki a szervezetlen bányákban a bányászok kényszerhelyzetét és ugyszólván a halálösztétiket iratják alá velük, azért a falat kenyérért, amit a bányában, nehéz munkával, kerseresnek árán érhetnek el.

A szervezet közli, hogy a Kala Inla Coal Company, Oklahoma-ban, mely egyike azoknak a bányáknak, melyek a Jackson-villei egyezményt felrúgták, minő szerződésformát irat alá bányászokkal. Azokkal az emberekkel, akiket nagyhangú ígéretekkel csalóda és akik amikor munkába állnak kötelesek aláírni azt.

A munkarend értelmében a bányászt nem bocsátják el a munkájából addig, amíg a bányában megfelelő munkát adhatnak neki. Ha az alkalmazott olyan hibát követ el, amelyért a munkából való kitétel jár, jogában áll, a bosszhoz vagy managerhez menni és ott panaszát előadni. Tehát, akárcsak a régi urbéres törvényekben, a vádoló és bíró egy személy. Elképzelhető, hogy milyen ítéletet kap az a bányász, akit a bossz kivág valamely okból a bányából, ha aztán igazságtalannak tartja a bányász a kivágást és elmegy elégtételért, meghallgatásért ugyanahhoz a bosszhoz, aki kivágta. Nem képzeltető, hogy a bossz saját magával szemben a bányásznak adjon igazat.

De míg a bányászt így bármikor kivághatja a bánya, mert hiszen mi sem könnyebb mint azt mondani, hogy hibát követett el, addig a bányásznak nincs joga eltávozni a munkából, ha csak nem három nappal előbb azt be nem jelentette és a bánya azt tudomásul vette. Csak abban az esetben maradhat el egyébként a munkából, ha oly súlyos a betegsége, hogy ágyhoz kóti.

A bányász a munkarend értelmében elismeri, hogy a társaságnak jogában áll a munkakörülményeket korlátlanul meghatározni, jogában áll a fizetést önkényesen megállapítani, jogában áll tetszése szerint s a bányász meghallgatása nélkül bármikor megváltoztatni, azonban azt a bányásznak 48 órával előbb tudomására kell adni.

Szóval a társaság bármily rendelkezése, bérlelt állítása vagy munkaviszonyokba történő változtatása érvénybe lép, mielőtt eltelik a negyvennyolc óra attól, hogy azt a bánya szájjához kiakasztották.

Sem a változásba, sem a bér megállapításba a bányásznak beleszólása nincsen és a társaság a legjobb belátása szerint intézkedik.

Szóval szájkosarat kötnek a bányászok számára és a szájkosár nemcsak arra az időre szól, amíg a bányászok alkalmazásban vannak a bányában, hanem még további 90 napig, azután is, hogy már nem dolgoznak a bányában, mert egy további pontjában a munkarendnek a bányász kötelezi magát, hogy bármily okból szünet megalkalmazása a bányánál, bármennyire igazságtalannak is tartaná az elbocsátást, vagy

bármily kifogása van vagy volt a társasággal szemben, kilencven napig egy szót sem szól arról senkinek a világon, panaszával 90 napig seholva sem megy, más bányászokat nem beszél le a munkáról, sem közvetlenül sem közvetve nem tesz semmi olyant, ami akár az üzemet, akár a társaság üzleteit károsítaná, nem beszél le senkit a munkáról. Nem áll semmiféle olyan egyetbe, csoportba, vagy szervezetbe, mely a munkaadó társaság és a munkásai közé elköthetne, amely megkötötné a társaságot, hogy munkáisaival ne egyenként állapodjon meg a feltételek tekintetében, hanem a munkások összességével vagy a munkások csoport képviselőivel.

Egyenkint kell megállapodni a munkáisaival a társaságnak, mert egy munkás önmagában mindig tehetetlen egy társasággal szemben és ilyen esetben szabad egyezkedésről nem is lehet szó, csak arról, hogy a társaság által előírt feltételek mellett hajlandó-e dolgozni vagy sem. Természetesen a legkisebb beleszólása sem lehet a társaság által megállapított fel-

telekekbe, mert hiszen a társaság azt "legjobb belátása" szerinti határozza meg.

Láthatják tehát a bányászok, hogy mire vezet az, ha a szervezetlen szakítanak, ha a szervezetet, a munkásság egyetlen erősségét feladják. A társaság úgy bánik akkor az embereivel, mint ahogy bánni szoktak az ökrökkel, ha benyomják a fejét a járomba, aztán akár tetszik, akár nem, a jármót huzni kell, mert ha nem akkor patog az ostar, a munkátlanság réme, a kidobás veszélye és a nyomorúságot a még nagyobb nélkülözés, koplálás, követi.

A Kala Inla sztrájkőrő bányászai most már mennének orvoslásért a szervezethez, most már látják, hogy teljesen kiszolgáltatott magukat a sztrájkőrő társaságnak, csak hogy any nyira guzsba vannak kötve, hogy moccani sem mernek és csak titkon reménykednek, hogy azok a sztrájkölő bajtársak, akik minden fenyegetés és rábeszélés dacára sem adták be derekukat, akik még ma is harcolnak, győzni fognak és felszabadítják őket is a modern rabszolgaságból.

JAVULT A SZÉNIPAR HELYZETE ANGLIÁBAN

A legutóbbi hetekben Angliából, az ottani szénipar helyzetét illetőleg, kedvezőbb hírek érkeznek. Az angol bányáipar javulást mutat és míg eddig, tavasz óta, csak azt jelentették, hogy a bányákat sorra zárják, most arról érkezik értesítés, hogy egy csomó bánya, mely eddig lezárva tartott, megkezdte az üzemet.

Mi okozza azt, hogy minden várakozás ellenére, az angol szénipar most hirtelen kedvező fordulatot mutat? Vajon állandónak tekinthető-e ez a javulás?

A kérdésere nem olyan nehéz megfelelni annak, aki az angol szénipar helyzetét ismeri.

Annak dacára, hogy sokan nagyon optimistakusan ítélik meg a helyzetet, a való tény az, hogy tulzott reményekre egyáltalán nincsen ok.

Az igaz, hogy a kereslet hirtelen megnövekedett, de csak a magánfogyasztók részéről és egy kevéssé az export üzletben. A magánfogyasztók nagyobb keresletének magyarázatát azonban találjuk, hogy Angliában hirtelen nagyon hidegre fordult az idő és a magánháztartások fűtési szénüksége hirtelen megnövekedett. Ez azonban nem tekinthető állandó javulás jelének, mert mielőtt az időjárásban egy kis enyhülés mutatkozik, azonnal megcsökken ez a szénkereslet.

A gyárak és nagy vállalatok szénfogyasztása nem mutat emelkedést és ez a jele annak, hogy csak pillanatnyi és nem állandó javulásról van szó.

A szénipar állandó emelkedésére csak akkor lehet kilátás, ha az ipartelemek, gyárak üzeme jobban megindul és állandó fogyasztója lesz ennek folytan az angol szénnek. Amig ez be nem következik, addig jelentékeny javulásról nem lehet szó.

A másik ok, ami miatt az angol széniparban javulás mutatkozik az export emelkedése. Nagyobb mennyiségű angol szénet vásároltak az Egyesült Államok keményszénét, azután Kanada továbbá Argentína és

Afrika is.

Sem az Egyesült Államok vásárlásai, sem a délamerikai államok vásárlásai azonban nem az állandóság jegyében történnek, mert hiszen például az Egyesült Államoknak azonnal nem lesz szüksége az angol szénre, mielőtt a bányabárók beadják a derekukat és a meg egyezés az amerikai keményszéniparban létrejön.

Tudják ezt nagyon jól azok a körök, melyek most az angol szénipar javulásáról beszélnek, mert az Angol Szénbizottság tovább fáradozik azon, hogy a szénipar válságát megoldja Angliában.

Az angol szénbizottság most már tisztességesebben végzi feladatát, mióta a bányászok kijelentették, hogy nem támogatják munkájában, ha jelentéseiket egyoldalulag hozza és úgy forgatja az adatokat, míg teljesen kiforgatja a valóságot és kimutatja, hogy minden bajnak a bányászok az okai. Ez ellen a bányászok felszólaltak és azóta az angol szénbizottság nem közöl jelentéseket hamis beállításban.

Sajnos, a bizottság eddigi munkája eredményel nem igen járt, mert egy lépéssel sem vité előre a bányáipar ügyét. A helyzet az, hogy százféle bizottság százszor végig tanulmányozhatja a dolgokat, még sem fog orvosságot találni, mert a bányáiparnak olyan mélyenfekvő okokból eredő bajai vannak, amin bizony holmi statisztikai adatok gyűjtésével segíteni nem lehet. Ámbár az is bizonyos, hogy ilyen alapos vizsgálatokat a széniparban még nem folytattak és ha a jelentéssel elkészülnek, az bizonyára az egész világon érdeklődést fog kelteni.

Annai bizonyos, hogy a bányászok és a bányatársaságok között a szerződésük lejártakor újabb harc fog kiújulni, mert az angol szénipar helyzete folytan egyik fél sem lesz megelégedve a szerződéssel és mindegyik fél arra fog törekedni, hogy kedvezményeket csikarjon ki, amilyenkor a társaság és a bányászok közötti harcok fog vezetni.

HADAT ÜZEN A SZÉN A GÁZNAK ÉS OLJAINAK

Evek óta folyik az elkeseredett küzdelem a szén és a gáz és olaj között.

Az olaj és gáz használata által ugyanis nagy mennyiségű szén fogyasztása válik feleslegessé és millió és millió tonnát tesz ki az évek során az a szénmennyiség, amit nem használ fel, mert a szén helyett gázzal, vagy olajjal fűtöttek.

Kezdetben a vasutak, hajók, magánházak, motorok, iparvállalatok tüzelőjét a fán kívül a szén szolgáltatta, a fa azonban a szénnel nem tudott versenyezni és háttérbe szorult és ma már fát csak a kevésbé hozzáférhető helyeken vagy ott használnak tüzelésre, ahol ugyszólván korlátlan mennyiségben és ingyen áll rendelkezésre, mint például a vidéki farmokon, félreeseő plézekon, stb., vagy a begyűjtáshoz használják azt.

A szénnek azonban hatalmas versenytársa akadt az olajban és a természetes gázban.

Az olaj és gáz használatának elvitatathatlannul van sok előnye, de viszont van annál több hátránya is.

A legnagyobb hátránya mindenesetre az, hogy nagyon tűzveszélyesek, sok szerencsétlenség történik miattuk és ezt bizony nem tudja egyszülőzni, a könnyebb kezelés és egyszerűbb használat.

Ennek dacára mind nagyobb és nagyobb mennyiségben használják az olajat, csak úgy mint a természetes gázt és évről-évre nagyobb mértékben használják mindentéle célra az olajat és a gázt.

Azok a nagy olajipari érdekeltségek és gáztársaságok, melyeknek birtokában van az olaj és gáz termelése és elosztása, óriási reklámot csináltak a gáznak és olajnak, nagy hirdetésekkel közölték a gáz és olaj előnyéről, a lapokban cikkeket közöltettek és azonkívül ezreféle tüzelőt és fűtőszereket készítettek a gáz és olaj tüzelésére, illetve felhasználására.

Ez a hatalmas agitáció, ami az olaj és szén mellett folyt és még ma is folyik, okozta azt, hogy annak dacára, hogy a közönség jóval többet fizet a szén helyett olajat, vagy gázt használ tüzelésre, mégis inkább használja az utóbbiakat, mert elhiszi, amit, bebeszéltek neki, hogy a szén kezelése sokkal több bajjal és kényelmetlen soggel jár, mint az olaj és gáz használata.

Ennek a téves hitnek itta meg a levét a szénipar, mert mennél több olajat és gázt használtak a szén helyett, annál kevesebb szénre volt szükség és minden újabb gázkályha vagy olajégető végeredményben azt jelentette, hogy megint kevesebb bányász munkájára van szükség.

A közönség pedig nem tudta méltányolni eléggé a szén használatának előnyeit, mert hiszen csak egyoldalulag kapott információt a gáz és olajérdekeltségekől.

Most aztán Detroitban egy egyesület alakult Fuel Research Institute név alatt, mely célul tűzte ki azt, hogy a szén régi pozíciójának visszaszerzése érdekében hadat üzen az olajnak és a gáznak. Ebben a mozgalomba bele akarja kapcsolni Ohio, West Virginia és Kentucky bányáit, csakugy mint a keményszén és puhaszén kereskedőket. Ez az egyesület egy csomó mérnökkel karöltve a szén és kokszt használata fokozására fog törekedni és felveszi a harcot az olaj és gáz ellen a szén pevében.

Ma a legnagyobb baj a széniparban, hogy a természetes nincsen arányban a fogyasztással. A fogyasztást emelni kell, hogy így a termelési felesleg mind kisebb legyen és ezt csakis úgy lehet elérni, ha a szén vásárlása érdekében, a szén használhatóságáról és előnyös voltáról felvilágosítják a közönséget.

A kiskereskedőknek teljes erővel kell a mozgalom mellé állni, mert épen a szénkiskereskedők részben az okai, hogy ma iskolákban, templomokban, irodákban, magánházakban, stórokban, színházakban és egyebütt szén helyett olajat használnak fűtési célra, mert nem gondoskodtak arról, hogy az olaj és gáz támadását a szén ellen kioldják és nem jártak utána annak, hogy a fogyasztók a szénnek használják a tüzelésre, úgy mint azt használták ezeltől.

Meg kell mutatni és be kell bizonyítani a közönségnek, hogy nagyon rossz cserét csinált és csinál, amikor szén helyett olajat vagy gázt éget, mert ez utóbbiak össze sem hasonlíthatók használhatóság tekintetében a szénnel.

Ha ez a munka sikerrel fog járni, ha a közönség előtt a kelő értékére szállítják le azokat a hirdetéseket, amik a szén és olaj mellett szólnak, akkor nem fognak olyan esetben is olajat vagy gázt használni, amikor a szén fogyasztása előnyösebb és ez esetben jelentékenyen emelkedni fog a szén fogyasztása, szükség lesz a bányák teljes üzemben tartására és lesz a bányáknak és a bányászoknak is rendes keresetük.

Mindenki, aki a szén üzletben érdekelve van, bizonyára örömmel látja, hogy a szén elismerése érdekében megindult a harc, amelynek kimenetelét

FELROBBANTOTT VILLANYFEJLESZTŐ ÉS SZELLŐZTETŐ

A Good Clay & Coal Company Johnston Ridge-i bányáját, Paban Bells Landing közelében ismeretlen tettes felrobbantotta.

A villanyhúzó és a szellőztető készülékhez dynamitot helyeztek el amely azután teljesen rombadöntötte mindkettőt. A robbanás után az eszéstől puha talajon egy ember lábnyomát fedezték fel, mely az épület hátsó oldalához vezetett és megint az eltávozásra mutatott az épületek mögött lévő cserjék közé.

Bár azonnal detektívek és rendőrök mentek a merénylő üldözésére, azt nem sikerült elfogni, mert a sziporkázó eső megakadályozta a rendőrök tyák szaglásának érvényesülését.

A társaság azt állítja, hogy a sztrájkölő munkásai közül követte el valaki a merényletet. A társaság ugyanis nemrég felrugta a szervezettel kötött egyezséget és az 1917-es bérek alapján kívánt dolgoztatni. A rendes bányászai azonban nem fogadták el a társaság ajánlatát és sztrájkba mentek, mire a társaság sztrájköröket és egy csomó fegyverest hozatott. A sztrájkörökkel nem boldogult, a fegyvereseknek még nem akadt munkájuk a békés sztrájkörökkel és egész a mérenyeltig a társaság is, a fegyveresek is hiába próbálkoztak, sem a társaság nem ért el eredményt a termelésnél, sem a fegyveres örvök a sztrájkölő bányászok provokálásánál.

nem lehet kétes és amely csakis azzal végződhet, hogy megsemmisül az a sok ferde nézet, a mit a közönségnek az a részvalott, mely a szénfogyasztásról áttért az olaj és gáz használatára, akkor is, amidőn világos volt, hogy arra ráfizet.

EGÉSZSÉGES SZERVEZET, A LEGJOBB ÚJÉVI BEKÖSZÜNTŐ

Az egészséges szervezet elmentall a betegséget okozó esitárák minden támadásának. Azonban épen most a téli időben, az emberek nagyon sokat esznek, nem végeznek testgyakorlatokat, és az eredmény elmaradhatatlan; megterhelhet gyomor, dugulás és annak minden következménye, mint amilyen a fejfájás, idegesség és általános elgyengülés. Az újév küszöbén, határozza el magát, hogy Ön vigyázzon a gyomra tisztaságára és a beleire. Triner Keserő Bőr segítségével lesz Önnek. Nincs ennél jobb orvosság ezen célra. "Minneapolis, Minn. Dec. 5. 1925. Az Ön kitéző Triner Keserő Bora igen ajánlható gyomor bajoknál és dugulásnál." Kérjen az Ön druggtőrszától, vagy kereskedőjétől, aki az Ön szükségletére raktáron tartja a Triner főle gyógyszereket, Triners Cough Sedative, Triners Cold Tablets, Triners Liniment, — kérjen teljes jegyzéket a Joseph Triner Company, Chicago, Ill. cégtől. Boldog Új Évet.

MEGINT 400 KOKSZÉGETŐT HELYEZTEK ÜZEMBE.

A H. C. Frick Coke Company a külfölböző koksztélepein újabb 400 koksztégető helyezett üzembe.

A társaság a keményszénbányászsztrájk miatt rendkívüli el van halmozva kokszt rendeléssel és bár teljes erővel dolgozik, nem tud eleget termelni, annyi rendelése van.

Ha a bányásznak baja van, a bányászlaphoz, vagy a bányászbankhoz fordul. Miért nem fordul ezekre a helyekre olyankor is, mikor nincs baja, csak az előfizetést kellene beküldenie, vagy a bankfőtjét elhelyezni!

Pain-Expeller
Amint a bűlé első tünetei mutatkoznak, egy csak ezen kiváló háztartási segédeszköz segítségével igyágyon és el fogja kerülni a komplikációkat. Kétféle 25 és 70 centes minden drog store-ban. Vigyázzon a licenctyűvejére.
P. D. RICHTER & CO.
BERRY & South 5th Sts.
Brooklyn, N. Y.

ZOLTAN POLYMER
MAGYARORSZÁGI PATENTJAI
70 WALLEY
Kérjen díjtalan TÁJÉKOZTATÓ JELEZMÉNY TÁJÉKOZTATÓ SZKLVÉNY
Név: _____
Cím: _____
VIGYÁZZA HRA CIMET!

Az összes ismeretek kincsesháza.

Az élet legegységibb gyönyörűsége, ha az ember lelkében, tudásában olyan gazdagság tesz szert, hogy semmiféle körülmények között nem joga zavarni. Már pedig ezt a nagyjav csak kevesen mondhatják el maguktól, mert ahhoz, hogy valaki a szó szoros értelmében minden tudjon, szinte keves az ember, hogy abból merészt tudást, műveltséget, töleletes tájékozottságot az élet minden fázisában. A gazdagságot és töleletességet tekintve a legnevezetesebb olyan hírlapunk az Egyesült Államokban, melyhez fogható senki, sehol nem szerkesztésbe magának. A "Munkás Lexikon" nemcsak a legújabb tudást, hanem a legkorábbi is, az otthoni és minden körülmények között használható. Ezen 12 kötetes hatalmas mű kiadására csak az amerikaiak költözték a koksztételek gyártására. Ezen 12 kötetes hatalmas mű kiadására csak az amerikaiak költözték a koksztételek gyártására. Ezen 12 kötetes hatalmas mű kiadására csak az amerikaiak költözték a koksztételek gyártására.

Csökkenjen az Ön

horotválási költségeit. Gyorsan és lágyan horotválkozzon. Az egyetlen horotváló, mely minden horotválkozáshoz finoman meg van feve a Valet Auto Strop horotva.

Valet Auto Strop Razor
—Önmagát feni \$1-től \$25-ig.

SZINIÉLŐADÁSOKRA
TANCMULATSÁGOKRA, BALOKRA
MEGHIVÓKAT
PLAKÁTOKAT, BELÉPŐJEGYEKET
ÉS LUNCH-TICKETEKET
LEVÉLPAPIROKAT, EGYLETI ALAPSZABÁLYOKAT ÉS BÁRMILYEN MÁS NYOMTATVÁNYOKAT SZÉP KIVITELBEN ÉS PONTOSAN SZALLIT
A Magyar Bányászlap Nyomdája
HIMLERVILLE KENTUCKY

ARÁNYTALANUL SOK AZ ASZTMÁS Bányász

A bányászok között az asztma betegségek egész légiója pusztít és ha a bányászterület-lenségeket, amelyek hirtelen ölik meg a bányászt, igyekeznek elkerülni elővigyázati intézkedések megtételével, kétszeresen fontos az, hogy a bányászok életét lassan de annál nagyobb biztonsággal pusztító betegségeknek a megelőzését is kellő figyelemben részesítsék.

A bányászok mindenfajta asztmabetegségének a legtöbb oka az a tömörkedő por, amit a bányász, különösen robbantások idején, de a furásnál és a laiolásnál is beszív. A szénpor még nem annyira ártalmas a tüdőre, mint a bányában lévő kőzetek levegőben uszkáló apró szemcséi, de különösen a siliciumnak nevezett ásvány szemmel alig látható pora.

A siliciumot legnagyobb részben a keményszénbányákban fordul elő a kőzetekben, de nagy mennyiségben található a puhászén bányákban is. Megfigyelték jelenlétét az Egyesült Államok bányáiban, de New Zealand, Ausztrália, Délafrika és Angolországban is.

Az Egyesült Államok egészségügyi hivatala külön vizsgálatokat végzett a bányászok tüdején és megállapítást nyert, hogy ezer bányász közül átlag 450 bányásznak tüdeje van meg támadva a silicium által.

Itt Amerikában azonban csak az újabb időben kezdték meg ennek a tanulmányozását, akkor, amikor rájöttek, hogy azok a bányászok, akik egy vagy más betegség következtében elpusztulnak, a legnagyobb százalékban asztma miatt halnak el.

Délafrikában az angol kormány az ottani asztmabajos bányászok nagy száma miatt külön sokat küldött ki, akik 15,000 leher és 180,000 szines bőrű bányászt vizsgáltak meg. Itt aztán kétséget kizárólag megállapítást nyert, hogy a siliciumot porszemcséi minő veszedelmes hatással vannak a bányász tüdejére.

A bányászok beszívják a siliciumot por alakban, mely aztán keresztül járja a tüdőt és bekeleldik abba, mint a tű. Miután a vízben nehezen olvad, így sokáig fekszik a tüdő poraiban, amíg eltávolodhat onnan.

Csak hogy a bányász állandóan beszívja a siliciumot és még el

vész mérget átplántáló porszemek, végeznek vele.

Évenként nagy számban halnak meg a bányászok különféle tüdőbajoktól, aminek megdöbbentő adatait nem ismeri a közönség, mert hiszen a bányászlól azt írják, hogy természetes emberi módon, betegségben halt el. Hogy ez a betegség nem természetes, hanem a bányász mesterségével együttjáró áldozat, hogy azon segíteni lehetne, és kellene is, arról nem esik szó, mert a közönséget csak a hirtelen szerencsétlenség, a robbanás vagy más okból előállt tömeges halál ragadja meg.

Hogy aztán az ilyen tüdőbajok folytán elpusztult bányászok száma egy év alatt sokkal nagyobb, mint az egyéb szerencsétlenségek által elpusztult bajtársak száma, arról nem tud, de azt el is hallgatják azok, a kiknek érdekük az, hogy a közönség csak a bányász állítólagos jólétét ismerje meg.

A porszemcsék ellen pedig gyakori és sürű locsolással, jobb szellőztetéssel lehet védekezni és sokkal kevesebb volna az áldozat, ha erre nagyobb súlyt helyeznénk.

ELEJTETTÉK A GYILKOS-SÁG VÁDJÁT AZ UTAHI Bányászok ellen.

1923-ban Utahban sztrájkban álltak a bányászok Carbon Countyban és a sztrájk alatt zavargások törtek ki a társaság fegyveres bérenceinek erőszakoskodása és kihívó viselkedése folytán.

A zavargások alatt aztán egy sheriffet meg is ötek.

A sheriff megölése miatt még nagyobb tüdőzéseknek voltak a bányászok kitéve, mert a gyilkosságot, bár arra alapot nem találtak, a sztrájkoló bányászoknak tulajdonították.

Az ügyészség egy csomó bányászt le is tartóztatott, akiknek állítólag a gyilkosságban részük lett volna.

A per 1923 óta azonban még is folyt és a gyilkossággal vádolt bányászok ellen mindig újabb és újabb adatokat igyekeztek felhozni, azonban minden erőlködés hiábavalónak bizonyult, a bányászokra nem sikerült rábizonyítani, hogy azt ők követték volna el.

Most két év után elejtették végleg a vádat a gyilkossági

ügyben a bányászok ellen és ezzel ért véget az a hajsz, amit ártatlan emberek ellen indítottabb bizonyítékok hiánya miatt szabadon kellett őket ereszteni.

Ön megtudja

fenni a borotva pengét tix másodperc alatt, ha a Valet Auto Strop borotvát, — az egyetlen borotva, mely önműködőleg feni a pengéit, — használja.

Valet Auto Strop Razor

— Önmagát feni \$1-től \$25-ig.

A Magyar Bányászlap

az amerikai magyar bányászok egyetlen lapja, melyből megtudhatja HOL MEGY JÓL A MUNKA, HOL KERESNEK Bányászokat.

A Magyar Bányászlap

minden dolgában tanáccsal szolgál, minden ügyét díjmentesen elintézi. A szolgálatokért soha senkitől egy centet se fogadtunk el és nem is fogunk elfogadni.

Semmi egyebet sem kérünk ezért, minthogy ha lejárt előfizetése és dolgozik, ujtassa meg előfizetését és ha lehet

SZEREZZEN UJ HIVEKET LAPUNKNAK

Ha Ön szerez lapunkra új előfizetőket, azért ajándékban részesítjük, melyről bővebben az 7. oldalon megjelenő hirdetésünkben találhat

A Magyar Bányászlap

előfizetési ára egy évre 2 dollár. Jugoszláviába, Romániába, Burgenlandba 3 dollár. (Magyarország területéről ezidő szerint ki van tiltva a Bányászlap.)

Cím:

Magyar Bányászlap
Himlerville, Kentucky

Himler Márton Hetilapja

Ez az ujság minden hét szombatján jut el az olvasóhoz és előfizetési ára egy évre két dollár.

Ez az ujság nem egy csoport embernek a lapja. Minden Amerikában élő magyar ember megtalálhatja benne azokat a közleményeket, amelyek érdeklik; mert olyan kérdésekkel foglalkozik ez a lap, amelyek belevágnak mindannyiunk kenyérébe, életébe.

HIMLER MÁRTON HETILAPJA

neve az ujságomnak. Azért ez, mert ebből az elnevezésből látják a lap programját Amerika magyarjai.

Látják ebből az elnevezésből, hogy milyen a lap politikája és iránya, hogy milyen annak szókimondása és hogy milyen érdekes az ujság általában.

A lapot leginkább magam írom s nem rejtek semmit soha a véka alá. Van benne egy "SZABAD FÓRUM", ahol minden írni tudó ember megírhatja mindazt, amit meg akar írni. Akár egyezik az az én véleményemmel, akár ellenkezik.

Kérhet mutatóvázszámot és megnézheti, hogy érdekli-e Önt ez az ujság.

BEVALLOTTA

egy idegen ország parlamentjében

A MINISZTERELNÖK

egy szocialista képviselő kérdésére, hogy az országot a new yorki

WALL STREET

rendeletei szerint kell kormányozni.

De nemcsak egy idegen államot kormányoz a Wall Street.

A félvilágot Amerika nagytőkéje uralja, s a másik félvilág meghódítására most törekszik.

Kíméletlen küzdelmet folytat Amerika arany-dollárja a világ uralmáért és ebben a küzdelemben biztosan

EL FOG VESZNI

az amerikai nép szabadsága.

Ennek a lapnak egy közeli számában cikksorozat jelenik meg, amely őszintén feltárja azt a borzalmas, azt a véres, azt a kíméletlen hadjáratot, amit az amerikai nagytőke megindított, s amely nemcsak rabszolgaságba, de éhhalálba fogja kergetni az emberiség millióit.

Figyelje ezt a lapot és olvassa el ezt a cikksorozatot.

Himler Márton Hetilapja érdekes regény közlését kezdte meg. Szentimrey Mártha egy szenzációs regényt írt az amerikai magyarok életéből. Soha hasonló regény még nem jelent meg sem itt, sem az óhazában magyar nyelven.

"KÖNNYELMÜ SZERETŐK"

a regény címe és a tartalma igaz éles világlátást vet életünk elárnyékolt oldalaira.

Kétségtelen, hogy Szentimrey Mártha ma az amerikai magyarság legkedveltebb írója, de e regény közlése után a két ország magyar irodalmában a legelső közé fog kerülni regényével.

Ha azt hiszi, hogy érdekli ez az ujság, úgy küldje be a két dollárt az alábbi címre. Ha nem hiszi, próbálja meg, kérjen mutatóvázszámot, amit ingyen küldök.

Leveleket így tessék címezni:

HIMLER MÁRTON HETILAPJA

HIMLERVILLE, KY.

MI LESZ ÖNNEL, HA MEGÖREGSZIK?

Gondoljon öreg napjaira és vegyen olyan életbiztosítást, melyet

MÉG ÉLETÉBEN KIFIZETNEK.

MAGYAR KÖTVÉNYT KAP, melyből Ön pontosan tudja, hogy milyen biztosítást vásárolt.

Bővebb felvilágosításért írjon a következő címre:

NATIONAL INSURANCE AGENCY HIMLERVILLE, KENTUCKY.

A Provident Life and Accident Insurance Co. vezérügynöksége.

Óhazai mesék....

Bányászok Arvái.
Irtá: SZENTIMREI MÁRTHA.

(Folytatás.)

Nem irigylem én őt soha, azért hogy az urak maguk közzé vették. Rab vót mindig a beteg nagyságos asszony mellett.
— Óvé maradt most a Kerekanya!
— Ha óvé is... nem mindenkinek fér az a potfájára, hogy vén ember szeretője legyen.
— Ojjé... jól adod. Nem ártott a neki. Husz hold föld mindent befede. Percesné eddicsekedett vele anyámnak, hogy tiszteletes is kérte Zauszát, de az ő nevelt fiára vár. (Ádám szívet ugyszerűsített a kin, hogy majdnem felordított: "Én vágyok a Percesné nevelt fia... hallgassatok... ne gyilkoljatok tovább". Mégis türtőztette magát. Út, kimeredt szemmel, eltorzult arccal, mint aki egy méreggel telt pohár felét kiitta s fel akarja hajtani a többit is.)
— Hátha a meg nem veszi el most mán? Ha megtudja...
— Ne beszélj bolondokat. Husz hold föld-el elveszik az ördögök öreganyját is. Zsuzsa pedig szép... fiatal. Aztán meg. Pesten kitanult, bekötö az ugy annak a legénynek a szomit, hogy ártatlanabbnak hiszi a ma született bárányát.

Már Tóbánya határában járt a vonat s Ádám nem vette észre, annyira elkábult a részakadt szerencsétlenségétől. Hogy Zsuzsa Kerekanyát örökölte... nem sok esztendei hűségért, hanem mert nevelő-nagypapja szeretője lett. Nem lehet az igaz! — védelmezte saját maga előtt.

— Hogyne lehetne? — sugta neki az ördög. Tudod te azt, milyen híre vót mindig a nagyságos urnak. És azt is tudod, hogy a legszebb leányrak is takarhat feneketlen romlottságot... gondoldj csak Pütyü Etelre. A vonat kerekéi lassabban görögültek... egy zökkenés... megállt. A két pletykázó nő lekaszálódott.

— Te, — mondta az asszony, az a mord legény, aki velünk jött, ugy huz valakhez... de nem jut eszembe, kihez... Jaj nekem... tudom mán... Rábolt Ádámhoz... ha ő lett volna, mint meg Zsuzsáról beszélünk?
— Ugyan... nem láttad, hogy ur vót? Valami gazdatiszt féle. No, Isten áldjon meg... ahun intget anyám...

Elváltak. Ádám is leszállt. De hol volt az öröm, melyet idáig hozott? Mint koldus távozott szülőföldjéről s ötszáz dollárral bugyellárisában még koldusabbnak érezte magát. Minek jött haza? Mi lesz most véle? Meghallgassa Zsuzsa védekezését, hogy, — mint azok a nők mondták — mézes-mázos szavakkal bekösse a szemét? Zsuzsa egyszer se említette, hogy örökölt. Ez szól leginkább bűnössége mellett. És róla, Rábolt Ádámról most mindenki azt hiszi, hogy husz hold földért elnéz mindent. Nem! Neki most már Zsuzsa nem kell, akhez bűnbánóan tért vissza.

Mert ilyen a férfi. Gyarló... hajlik a csábitásra. De a nőnek a gyöngegségét nem tudja megbocsátani, különbnek akarja tudni — magánál. Azt azonban érezte Ádám, hogy nem itélkezhetik Zsuzsa felett. Ő Amerikában volt s a lányka védtelenül állt: a körülmények áldozata. Csak hát ne kellene vele találkozni, mert így: rettenetes.

Nem vonja kérdőre, mert mit felelhetne neki, ha avval menti magát, hogy tapasztalatlanságából bukott el? Hisz őt magát vére dobta a Pütyü Etel karjaiba. Szerelmet pedig nem tud hazudni neki. Zsuzsa szentkép volt lelkében s most megtudta, hogy beszározódott. S ő már öklömmel gyerekkorában is olyan finyas volt, hogy ha kalácsa vagy körtéje a porba esett, bögtött utána: de nem tisztogatta le, nem ette meg, mint a többi gyerek. Nem volt hát semmi, de semmi mondanivalója Zsuzsa számára.

Böröndjével kezében botorkált ki az atucok közt a jól ismert utra. Kalapja mélyen homlokára csuszott: nem igazította meg.
— Ez az idegen jól becsudálkozott valahol, — mondták egymásnak batus asszonyok, akik szintén befelé igyekeztek Tóbányára.

De hát kinjainak nem Ádám maga velt-e az oka, midőn azonnal elhitt Zsuzsáról minden rosszat?
Nem hitt volna ő senkinek, ha előtte rágalmazta. Csak hogy a két nőnek nem lehetett — gondolta — ártó szándéka, hiszen nem neki, hanem egymásnak beszéltek azt a szörnyűséget... meg se botránkozott az az asszony rajta, ugy emlegette, mint valami szerencsét. Tehát: ugy igaz.

Egy szálloda előtt megállt, habozott. Hát ha betérne oda? Akkor nem kellene átszenvedni ezt a retentő találkozást. Holnap el-taszthatna valamerre, onnan levelet írhatna.

Megint tovább indult. Szinte tudtán kívül vitték lelki lábait nevelőanyjához, akihez fiúi érzéssel ragaszkodott.
Percesné éppen kenyérnek fűtött a kemencébe, szalmával. A ki-kicsapó lángnyelvek erős fényt vetettek korán megöregedett arcára. A kemence szája felé fordulva nem vette észre, hogy nyílt háta mögöt az ajtó. Valaki átölelte...
— Jézusom! — sikoltotta el magát. A szénvontót beletaszította a kemencébe. (Porrá is égett.)
— Én vagyok, édes kedves anyám... Pillanatokig csak a Percesné boldog zokogása hallatszott, amíg nevelt fiát ölelte.
— Áldassék a felségese Uristen, aki baj nélkül hazasegített! — fohászott a jó asszony, midőn végre megtörülte szemét.
— Új le fiam... fáradt vagy nagyon ugy-e? Látom rajtad. Rögtön megvetem az ágyat... csak előbb harapjál valamit. Mire alszol egyet, megjön Zsuzsa is.

— Nem vagyok se éhes, se álmos... inkább beszélgetnék. Hol van?... A nevét nem tudta kimondani, rekedten, szinte hőrögre jött belőle a szó.
— A Kerekanyán... de majd fogok egy gyereket s kiszalajtom érte. Jaj, leltem fiam, te még nem is tudod, milyen boldogság vár rád...
Ádám felkacagott. Percesné rémülten nézett rá. A tébolyodottak nevetnek így.
— Ádám... fiam... mi kelt?
— Semmi... csak örülök, hogy hát olyan nagyon boldog leszek.

Pedig kinjában kacagott, mikor másodszor is mellé vágta az a szó, hogy: Kerekanya. Ott van! Hát igaz!
Percesné pedig azt hitte, Ádám Zsuzsa leveleiből tudja, hogy ő Kerekanyán fog-nak lakni. És jóhiszeműleg beszélt tovább.
— Látod fiam... te mindig haragudtál az urakra... és most mégis nekik köszönitek majd a jó módot. Nem öl meg a bánya, mint apádat.
Ádám öklöbe szorította kezét.
— Igazsága van... mindent az uraknak köszönhetek és nem bányászhalál lesz a halálom.

Percesné mind különösebbnek látta fiát. A hangja vészjelző volt. Féltre pillantgatott rá.
— Sokáig nehéz sora vót, tán mán örülni se tud szegény. Vagy a nagy ut törte meg annyira. No, majd ha a mátkáját meglátja...
— Sokáig nehéz sora vót, tán mán örülni se tud szegény. Vagy a nagy ut törte meg annyira. No, majd ha a mátkáját meglátja...
— Sokáig nehéz sora vót, tán mán örülni se tud szegény. Vagy a nagy ut törte meg annyira. No, majd ha a mátkáját meglátja...

— Sokáig nehéz sora vót, tán mán örülni se tud szegény. Vagy a nagy ut törte meg annyira. No, majd ha a mátkáját meglátja...
— Sokáig nehéz sora vót, tán mán örülni se tud szegény. Vagy a nagy ut törte meg annyira. No, majd ha a mátkáját meglátja...
— Sokáig nehéz sora vót, tán mán örülni se tud szegény. Vagy a nagy ut törte meg annyira. No, majd ha a mátkáját meglátja...

— Sokáig nehéz sora vót, tán mán örülni se tud szegény. Vagy a nagy ut törte meg annyira. No, majd ha a mátkáját meglátja...
— Sokáig nehéz sora vót, tán mán örülni se tud szegény. Vagy a nagy ut törte meg annyira. No, majd ha a mátkáját meglátja...
— Sokáig nehéz sora vót, tán mán örülni se tud szegény. Vagy a nagy ut törte meg annyira. No, majd ha a mátkáját meglátja...

— Sokáig nehéz sora vót, tán mán örülni se tud szegény. Vagy a nagy ut törte meg annyira. No, majd ha a mátkáját meglátja...
— Sokáig nehéz sora vót, tán mán örülni se tud szegény. Vagy a nagy ut törte meg annyira. No, majd ha a mátkáját meglátja...
— Sokáig nehéz sora vót, tán mán örülni se tud szegény. Vagy a nagy ut törte meg annyira. No, majd ha a mátkáját meglátja...

— Sokáig nehéz sora vót, tán mán örülni se tud szegény. Vagy a nagy ut törte meg annyira. No, majd ha a mátkáját meglátja...
— Sokáig nehéz sora vót, tán mán örülni se tud szegény. Vagy a nagy ut törte meg annyira. No, majd ha a mátkáját meglátja...
— Sokáig nehéz sora vót, tán mán örülni se tud szegény. Vagy a nagy ut törte meg annyira. No, majd ha a mátkáját meglátja...

— Sokáig nehéz sora vót, tán mán örülni se tud szegény. Vagy a nagy ut törte meg annyira. No, majd ha a mátkáját meglátja...
— Sokáig nehéz sora vót, tán mán örülni se tud szegény. Vagy a nagy ut törte meg annyira. No, majd ha a mátkáját meglátja...
— Sokáig nehéz sora vót, tán mán örülni se tud szegény. Vagy a nagy ut törte meg annyira. No, majd ha a mátkáját meglátja...

— Sokáig nehéz sora vót, tán mán örülni se tud szegény. Vagy a nagy ut törte meg annyira. No, majd ha a mátkáját meglátja...
— Sokáig nehéz sora vót, tán mán örülni se tud szegény. Vagy a nagy ut törte meg annyira. No, majd ha a mátkáját meglátja...
— Sokáig nehéz sora vót, tán mán örülni se tud szegény. Vagy a nagy ut törte meg annyira. No, majd ha a mátkáját meglátja...

— Sokáig nehéz sora vót, tán mán örülni se tud szegény. Vagy a nagy ut törte meg annyira. No, majd ha a mátkáját meglátja...
— Sokáig nehéz sora vót, tán mán örülni se tud szegény. Vagy a nagy ut törte meg annyira. No, majd ha a mátkáját meglátja...
— Sokáig nehéz sora vót, tán mán örülni se tud szegény. Vagy a nagy ut törte meg annyira. No, majd ha a mátkáját meglátja...

— Sokáig nehéz sora vót, tán mán örülni se tud szegény. Vagy a nagy ut törte meg annyira. No, majd ha a mátkáját meglátja...
— Sokáig nehéz sora vót, tán mán örülni se tud szegény. Vagy a nagy ut törte meg annyira. No, majd ha a mátkáját meglátja...
— Sokáig nehéz sora vót, tán mán örülni se tud szegény. Vagy a nagy ut törte meg annyira. No, majd ha a mátkáját meglátja...

— Sokáig nehéz sora vót, tán mán örülni se tud szegény. Vagy a nagy ut törte meg annyira. No, majd ha a mátkáját meglátja...
— Sokáig nehéz sora vót, tán mán örülni se tud szegény. Vagy a nagy ut törte meg annyira. No, majd ha a mátkáját meglátja...
— Sokáig nehéz sora vót, tán mán örülni se tud szegény. Vagy a nagy ut törte meg annyira. No, majd ha a mátkáját meglátja...

— Sokáig nehéz sora vót, tán mán örülni se tud szegény. Vagy a nagy ut törte meg annyira. No, majd ha a mátkáját meglátja...
— Sokáig nehéz sora vót, tán mán örülni se tud szegény. Vagy a nagy ut törte meg annyira. No, majd ha a mátkáját meglátja...
— Sokáig nehéz sora vót, tán mán örülni se tud szegény. Vagy a nagy ut törte meg annyira. No, majd ha a mátkáját meglátja...

Bement, megvetette az ágyat.
— Aszondom fiam, fekügy le, mingyán más ember leszel. Fogadj szót...
— Jó. Csak azt igérje meg, hogy nem küd Zsuzsáért. Hogy jöjjön meglepetésre haza.
— Ahogy akarod fiam...
Ádám megint megcsókolta nevelőanyját, hosszas s az is újból kezdte a sirást.
— Kedves egy fiam... de szeretnélek boldognak látni...
— Boldog leszek nemsokára... kedves, édes anyám.

Ádám levette kabátját, megmosdott a konyhában. Böröndjében motoszkált, friss inget váltott s aztán bement a szobába. Percesné bevette a kenyereket. Éppen az előtél támasztotta be a kemence száját, mikor egy dörrenés reszkettette meg a csöndet.
— Löttek... Istenem, ne hagyj el... csak nem?!
A szobába támo lyogott. Ott feküdt Ádám az ágy mellett a padlón s melléből patakzott a vér.

Percesné rettentő sikoltott a tárva-nyitva hagyva lakását, futott Engel doktorhoz. Ismerős asszonyok kiabáltak utána:
— Hova fut? Mi a baj? Álljon hát meg egy szóra!
De könnyebb lett volna megállítaniok egy hullócsillagot röptében, mint a kétségbe eséstől úzótt asszonyt.

Engel dr. rendelőórájáról éppen utolsó betegét bocsátotta el, midőn Percesné berontott hozzá.
— Tekintetes ur... gyűljön rögtön... meglötte magát a fiam!
— Ez az asszony meghibbant! — villant a doktor agyán kereszttül.
— Mit beszél jó asszony... hisz még itthon sincs Rábolt.

— Hát akkor tudd meg, hogy csak te vagy bűnös, ki kezdet magadra emeléd. Zsuzsa ártatlan, jó, nemesszívű... nem sok olyan lány járkal ezen a grászvilágon. Ugyan miért lett volna a Kapuvári szeretője, holott a felesége se akart lenni? Sok lány megtette volna, csak azért, hogy a neve nagyságos asszony legyen. De ő minden kéréjét kiköszarazta... rád várt ritka hűséggel. Kapuvári urat én noszogattam mindig, hogy biztossítsa a lányka jövőjét, aki feleségét éveken át oly önfeláldozóan ápolta. Ő megtette! Reá hagyta a Kerekanyát. Megérdemelte. De te nem érdemled meg őt...
Keményen pattogtak a doktor szavai, mint a jégeső... közben oly lágyan ciró-

— Hát akkor tudd meg, hogy csak te vagy bűnös, ki kezdet magadra emeléd. Zsuzsa ártatlan, jó, nemesszívű... nem sok olyan lány járkal ezen a grászvilágon. Ugyan miért lett volna a Kapuvári szeretője, holott a felesége se akart lenni? Sok lány megtette volna, csak azért, hogy a neve nagyságos asszony legyen. De ő minden kéréjét kiköszarazta... rád várt ritka hűséggel. Kapuvári urat én noszogattam mindig, hogy biztossítsa a lányka jövőjét, aki feleségét éveken át oly önfeláldozóan ápolta. Ő megtette! Reá hagyta a Kerekanyát. Megérdemelte. De te nem érdemled meg őt...
Keményen pattogtak a doktor szavai, mint a jégeső... közben oly lágyan ciró-

— Hát akkor tudd meg, hogy csak te vagy bűnös, ki kezdet magadra emeléd. Zsuzsa ártatlan, jó, nemesszívű... nem sok olyan lány járkal ezen a grászvilágon. Ugyan miért lett volna a Kapuvári szeretője, holott a felesége se akart lenni? Sok lány megtette volna, csak azért, hogy a neve nagyságos asszony legyen. De ő minden kéréjét kiköszarazta... rád várt ritka hűséggel. Kapuvári urat én noszogattam mindig, hogy biztossítsa a lányka jövőjét, aki feleségét éveken át oly önfeláldozóan ápolta. Ő megtette! Reá hagyta a Kerekanyát. Megérdemelte. De te nem érdemled meg őt...
Keményen pattogtak a doktor szavai, mint a jégeső... közben oly lágyan ciró-

— Hát akkor tudd meg, hogy csak te vagy bűnös, ki kezdet magadra emeléd. Zsuzsa ártatlan, jó, nemesszívű... nem sok olyan lány járkal ezen a grászvilágon. Ugyan miért lett volna a Kapuvári szeretője, holott a felesége se akart lenni? Sok lány megtette volna, csak azért, hogy a neve nagyságos asszony legyen. De ő minden kéréjét kiköszarazta... rád várt ritka hűséggel. Kapuvári urat én noszogattam mindig, hogy biztossítsa a lányka jövőjét, aki feleségét éveken át oly önfeláldozóan ápolta. Ő megtette! Reá hagyta a Kerekanyát. Megérdemelte. De te nem érdemled meg őt...
Keményen pattogtak a doktor szavai, mint a jégeső... közben oly lágyan ciró-

— Hát akkor tudd meg, hogy csak te vagy bűnös, ki kezdet magadra emeléd. Zsuzsa ártatlan, jó, nemesszívű... nem sok olyan lány járkal ezen a grászvilágon. Ugyan miért lett volna a Kapuvári szeretője, holott a felesége se akart lenni? Sok lány megtette volna, csak azért, hogy a neve nagyságos asszony legyen. De ő minden kéréjét kiköszarazta... rád várt ritka hűséggel. Kapuvári urat én noszogattam mindig, hogy biztossítsa a lányka jövőjét, aki feleségét éveken át oly önfeláldozóan ápolta. Ő megtette! Reá hagyta a Kerekanyát. Megérdemelte. De te nem érdemled meg őt...
Keményen pattogtak a doktor szavai, mint a jégeső... közben oly lágyan ciró-

— Hát akkor tudd meg, hogy csak te vagy bűnös, ki kezdet magadra emeléd. Zsuzsa ártatlan, jó, nemesszívű... nem sok olyan lány járkal ezen a grászvilágon. Ugyan miért lett volna a Kapuvári szeretője, holott a felesége se akart lenni? Sok lány megtette volna, csak azért, hogy a neve nagyságos asszony legyen. De ő minden kéréjét kiköszarazta... rád várt ritka hűséggel. Kapuvári urat én noszogattam mindig, hogy biztossítsa a lányka jövőjét, aki feleségét éveken át oly önfeláldozóan ápolta. Ő megtette! Reá hagyta a Kerekanyát. Megérdemelte. De te nem érdemled meg őt...
Keményen pattogtak a doktor szavai, mint a jégeső... közben oly lágyan ciró-

— Hát akkor tudd meg, hogy csak te vagy bűnös, ki kezdet magadra emeléd. Zsuzsa ártatlan, jó, nemesszívű... nem sok olyan lány járkal ezen a grászvilágon. Ugyan miért lett volna a Kapuvári szeretője, holott a felesége se akart lenni? Sok lány megtette volna, csak azért, hogy a neve nagyságos asszony legyen. De ő minden kéréjét kiköszarazta... rád várt ritka hűséggel. Kapuvári urat én noszogattam mindig, hogy biztossítsa a lányka jövőjét, aki feleségét éveken át oly önfeláldozóan ápolta. Ő megtette! Reá hagyta a Kerekanyát. Megérdemelte. De te nem érdemled meg őt...
Keményen pattogtak a doktor szavai, mint a jégeső... közben oly lágyan ciró-

— Hát akkor tudd meg, hogy csak te vagy bűnös, ki kezdet magadra emeléd. Zsuzsa ártatlan, jó, nemesszívű... nem sok olyan lány járkal ezen a grászvilágon. Ugyan miért lett volna a Kapuvári szeretője, holott a felesége se akart lenni? Sok lány megtette volna, csak azért, hogy a neve nagyságos asszony legyen. De ő minden kéréjét kiköszarazta... rád várt ritka hűséggel. Kapuvári urat én noszogattam mindig, hogy biztossítsa a lányka jövőjét, aki feleségét éveken át oly önfeláldozóan ápolta. Ő megtette! Reá hagyta a Kerekanyát. Megérdemelte. De te nem érdemled meg őt...
Keményen pattogtak a doktor szavai, mint a jégeső... közben oly lágyan ciró-

— Hát akkor tudd meg, hogy csak te vagy bűnös, ki kezdet magadra emeléd. Zsuzsa ártatlan, jó, nemesszívű... nem sok olyan lány járkal ezen a grászvilágon. Ugyan miért lett volna a Kapuvári szeretője, holott a felesége se akart lenni? Sok lány megtette volna, csak azért, hogy a neve nagyságos asszony legyen. De ő minden kéréjét kiköszarazta... rád várt ritka hűséggel. Kapuvári urat én noszogattam mindig, hogy biztossítsa a lányka jövőjét, aki feleségét éveken át oly önfeláldozóan ápolta. Ő megtette! Reá hagyta a Kerekanyát. Megérdemelte. De te nem érdemled meg őt...
Keményen pattogtak a doktor szavai, mint a jégeső... közben oly lágyan ciró-

— Hát akkor tudd meg, hogy csak te vagy bűnös, ki kezdet magadra emeléd. Zsuzsa ártatlan, jó, nemesszívű... nem sok olyan lány járkal ezen a grászvilágon. Ugyan miért lett volna a Kapuvári szeretője, holott a felesége se akart lenni? Sok lány megtette volna, csak azért, hogy a neve nagyságos asszony legyen. De ő minden kéréjét kiköszarazta... rád várt ritka hűséggel. Kapuvári urat én noszogattam mindig, hogy biztossítsa a lányka jövőjét, aki feleségét éveken át oly önfeláldozóan ápolta. Ő megtette! Reá hagyta a Kerekanyát. Megérdemelte. De te nem érdemled meg őt...
Keményen pattogtak a doktor szavai, mint a jégeső... közben oly lágyan ciró-

tócsában fekvő legényt, ki egyik kezében még mindig a revolvért szorongatta.
— Meghalt? — tördelte kezét a szegény asszony.
— Dehogy! Nyugodjon meg... éi, nem is sulyos a sebesülése... csak sok vért vesztett. Tegyük föl az ágyra.
Alig bírták ketten fölteni az ájult legényt. A doktor kimosta, bekötözte a sebet, mely halálos lehetett volna, ha a golyó le nem csuszik a bordákon. Közben Ádám kinyitotta szemét. Megismerte a doktort.
— Meghalok? — suttogta.
A doktor fejét rázta.
— Hagyjon meghalni... könyörgött. Én nem élhetek.
— De hát miért, szerencsétlen... miért kell a halál a boldogságod küszöbén?
— Én rá m mutogassanak az emberek ujjal: "Ez az a Rábolt Ádám, akinek a felesége jussott, mert egy öreg ur szeretője vót." Nem akarom Zsuzsát sérteni... ő tudja, mi vitte rá... de ezt nem veszi be a természetem. Hagyjon meghalni... ugyis megteszem megint, ha most nem halok meg.
Engel doktor beharapta husos alsó ajkát. Tudta már merről fu a szél. És haragudott. Kegyetlenül haragudott arra a testetlen valamire, aminek a neve rágalom, s amely kicsibe mult, hogy meg nem ölte az a délceg legényt, de teljesen agyoncsapta a bányászárkvá viszontlításának örömét.

— Ádám, te most egy szót se szólj, — parancsolta keményen. Nem szabad! Sok vért vesztettél. Csak a fejjel intsz feleletet. Hiszed-e, hogy vagyok olyan becsületes ember, mint te és meg nem csallak?
— Igen! — felelt Ádám a kemény parancs ellenére.
— Hát akkor tudd meg, hogy csak te vagy bűnös, ki kezdet magadra emeléd. Zsuzsa ártatlan, jó, nemesszívű... nem sok olyan lány járkal ezen a grászvilágon. Ugyan miért lett volna a Kapuvári szeretője, holott a felesége se akart lenni? Sok lány megtette volna, csak azért, hogy a neve nagyságos asszony legyen. De ő minden kéréjét kiköszarazta... rád várt ritka hűséggel. Kapuvári urat én noszogattam mindig, hogy biztossítsa a lányka jövőjét, aki feleségét éveken át oly önfeláldozóan ápolta. Ő megtette! Reá hagyta a Kerekanyát. Megérdemelte. De te nem érdemled meg őt...
Keményen pattogtak a doktor szavai, mint a jégeső... közben oly lágyan ciró-

— Hát akkor tudd meg, hogy csak te vagy bűnös, ki kezdet magadra emeléd. Zsuzsa ártatlan, jó, nemesszívű... nem sok olyan lány járkal ezen a grászvilágon. Ugyan miért lett volna a Kapuvári szeretője, holott a felesége se akart lenni? Sok lány megtette volna, csak azért, hogy a neve nagyságos asszony legyen. De ő minden kéréjét kiköszarazta... rád várt ritka hűséggel. Kapuvári urat én noszogattam mindig, hogy biztossítsa a lányka jövőjét, aki feleségét éveken át oly önfeláldozóan ápolta. Ő megtette! Reá hagyta a Kerekanyát. Megérdemelte. De te nem érdemled meg őt...
Keményen pattogtak a doktor szavai, mint a jégeső... közben oly lágyan ciró-

— Hát akkor tudd meg, hogy csak te vagy bűnös, ki kezdet magadra emeléd. Zsuzsa ártatlan, jó, nemesszívű... nem sok olyan lány járkal ezen a grászvilágon. Ugyan miért lett volna a Kapuvári szeretője, holott a felesége se akart lenni? Sok lány megtette volna, csak azért, hogy a neve nagyságos asszony legyen. De ő minden kéréjét kiköszarazta... rád várt ritka hűséggel. Kapuvári urat én noszogattam mindig, hogy biztossítsa a lányka jövőjét, aki feleségét éveken át oly önfeláldozóan ápolta. Ő megtette! Reá hagyta a Kerekanyát. Megérdemelte. De te nem érdemled meg őt...
Keményen pattogtak a doktor szavai, mint a jégeső... közben oly lágyan ciró-

— Hát akkor tudd meg, hogy csak te vagy bűnös, ki kezdet magadra emeléd. Zsuzsa ártatlan, jó, nemesszívű... nem sok olyan lány járkal ezen a grászvilágon. Ugyan miért lett volna a Kapuvári szeretője, holott a felesége se akart lenni? Sok lány megtette volna, csak azért, hogy a neve nagyságos asszony legyen. De ő minden kéréjét kiköszarazta... rád várt ritka hűséggel. Kapuvári urat én noszogattam mindig, hogy biztossítsa a lányka jövőjét, aki feleségét éveken át oly önfeláldozóan ápolta. Ő megtette! Reá hagyta a Kerekanyát. Megérdemelte. De te nem érdemled meg őt...
Keményen pattogtak a doktor szavai, mint a jégeső... közben oly lágyan ciró-

— Hát akkor tudd meg, hogy csak te vagy bűnös, ki kezdet magadra emeléd. Zsuzsa ártatlan, jó, nemesszívű... nem sok olyan lány járkal ezen a grászvilágon. Ugyan miért lett volna a Kapuvári szeretője, holott a felesége se akart lenni? Sok lány megtette volna, csak azért, hogy a neve nagyságos asszony legyen. De ő minden kéréjét kiköszarazta... rád várt ritka hűséggel. Kapuvári urat én noszogattam mindig, hogy biztossítsa a lányka jövőjét, aki feleségét éveken át oly önfeláldozóan ápolta. Ő megtette! Reá hagyta a Kerekanyát. Megérdemelte. De te nem érdemled meg őt...
Keményen pattogtak a doktor szavai, mint a jégeső... közben oly lágyan ciró-

— Hát akkor tudd meg, hogy csak te vagy bűnös, ki kezdet magadra emeléd. Zsuzsa ártatlan, jó, nemesszívű... nem sok olyan lány járkal ezen a grászvilágon. Ugyan miért lett volna a Kapuvári szeretője, holott a felesége se akart lenni? Sok lány megtette volna, csak azért, hogy a neve nagyságos asszony legyen. De ő minden kéréjét kiköszarazta... rád várt ritka hűséggel. Kapuvári urat én noszogattam mindig, hogy biztossítsa a lányka jövőjét, aki feleségét éveken át oly önfeláldozóan ápolta. Ő megtette! Reá hagyta a Kerekanyát. Megérdemelte. De te nem érdemled meg őt...
Keményen pattogtak a doktor szavai, mint a jégeső... közben oly lágyan ciró-

— Hát akkor tudd meg, hogy csak te vagy bűnös, ki kezdet magadra emeléd. Zsuzsa ártatlan, jó, nemesszívű... nem sok olyan lány járkal ezen a grászvilágon. Ugyan miért lett volna a Kapuvári szeretője, holott a felesége se akart lenni? Sok lány megtette volna, csak azért, hogy a neve nagyságos asszony legyen. De ő minden kéréjét kiköszarazta... rád várt ritka hűséggel. Kapuvári urat én noszogattam mindig, hogy biztossítsa a lányka jövőjét, aki feleségét éveken át oly önfeláldozóan ápolta. Ő megtette! Reá hagyta a Kerekanyát. Megérdemelte. De te nem érdemled meg őt...
Keményen pattogtak a doktor szavai, mint a jégeső... közben oly lágyan ciró-

— Hát akkor tudd meg, hogy csak te vagy bűnös, ki kezdet magadra emeléd. Zsuzsa ártatlan, jó, nemesszívű... nem sok olyan lány járkal ezen a grászvilágon. Ugyan miért lett volna a Kapuvári szeretője, holott a felesége se akart lenni? Sok lány megtette volna, csak azért, hogy a neve nagyságos asszony legyen. De ő minden kéréjét kiköszarazta... rád várt ritka hűséggel. Kapuvári urat én noszogattam mindig, hogy biztossítsa a lányka jövőjét, aki feleségét éveken át oly önfeláldozóan ápolta. Ő megtette! Reá hagyta a Kerekanyát. Megérdemelte. De te nem érdemled meg őt...
Keményen pattogtak a doktor szavai, mint a jégeső... közben oly lágyan ciró-

— Hát akkor tudd meg, hogy csak te vagy bűnös, ki kezdet magadra emeléd. Zsuzsa ártatlan, jó, nemesszívű... nem sok olyan lány járkal ezen a grászvilágon. Ugyan miért lett volna a Kapuvári szeretője, holott a felesége se akart lenni? Sok lány megtette volna, csak azért, hogy a neve nagyságos asszony legyen. De ő minden kéréjét kiköszarazta... rád várt ritka hűséggel. Kapuvári urat én noszogattam mindig, hogy biztossítsa a lányka jövőjét, aki feleségét éveken át oly önfeláldozóan ápolta. Ő megtette! Reá hagyta a Kerekanyát. Megérdemelte. De te nem érdemled meg őt...
Keményen pattogtak a doktor szavai, mint a jégeső... közben oly lágyan ciró-

— Hát akkor tudd meg, hogy csak te vagy bűnös, ki kezdet magadra emeléd. Zsuzsa ártatlan, jó, nemesszívű... nem sok olyan lány járkal ezen a grászvilágon. Ugyan miért lett volna a Kapuvári szeretője, holott a felesége se akart lenni? Sok lány megtette volna, csak azért, hogy a neve nagyságos asszony legyen. De ő minden kéréjét kiköszarazta... rád várt ritka hűséggel. Kapuvári urat én noszogattam mindig, hogy biztossítsa a lányka jövőjét, aki feleségét éveken át oly önfeláldozóan ápolta. Ő megtette! Reá hagyta a Kerekanyát. Megérdemelte. De te nem érdemled meg őt...
Keményen pattogtak a doktor szavai, mint a jégeső... közben oly lágyan ciró-

— Hát akkor tudd meg, hogy csak te vagy bűnös, ki kezdet magadra emeléd. Zsuzsa ártatlan, jó, nemesszívű... nem sok olyan lány járkal ezen a grászvilágon. Ugyan miért lett volna a Kapuvári szeretője, holott a felesége se akart lenni? Sok lány megtette volna, csak azért, hogy a neve nagyságos asszony legyen. De ő minden kéréjét kiköszarazta... rád várt ritka hűséggel. Kapuvári urat én noszogattam mindig, hogy biztossítsa a lányka jövőjét, aki feleségét éveken át oly önfeláldozóan ápolta. Ő megtette! Reá hagyta a Kerekanyát. Megérdemelte. De te nem érdemled meg őt...
Keményen pattogtak a doktor szavai, mint a jégeső... közben oly lágyan ciró-

— Hát akkor tudd meg, hogy csak te vagy bűnös, ki kezdet magadra emeléd. Zsuzsa ártatlan, jó, nemesszívű... nem sok olyan lány járkal ezen a grászvilágon. Ugyan miért lett volna a Kapuvári szeretője, holott a felesége se akart lenni? Sok lány megtette volna, csak azért, hogy a neve nagyságos asszony legyen. De ő minden kéréjét kiköszarazta... rád várt ritka hűséggel. Kapuvári urat én noszogattam mindig, hogy biztossítsa a lányka jövőjét, aki feleségét éveken át oly önfeláldozóan ápolta. Ő megtette! Reá hagyta a Kerekanyát. Megérdemelte. De te nem érdemled meg őt...
Keményen pattogtak a doktor szavai, mint a jégeső... közben oly lágyan ciró-

— Hát akkor tudd meg, hogy csak te vagy bűnös, ki kezdet magadra emeléd. Zsuzsa ártatlan, jó, nemesszívű... nem sok olyan lány járkal ezen a grászvilágon. Ugyan miért lett volna a Kapuvári szeretője, holott a felesége se akart lenni? Sok lány megtette volna, csak azért, hogy a neve nagyságos asszony legyen. De ő minden kéréjét kiköszarazta... rád várt ritka hűséggel. Kapuvári urat én noszogattam mindig, hogy biztossítsa a lányka jövőjét, aki feleségét éveken át oly önfeláldozóan ápolta. Ő megtette! Reá hagyta a Kerekanyát. Megérdemelte. De te nem érdemled meg őt...
Keményen pattogtak a doktor szavai, mint a jégeső... közben oly lágyan ciró-

THE CITIZEN BANK
OF WAR
WAR, WEST VIRGINIA
BANKUNK LEGSZILÁRDABB E VIDEKEN.
BETÉTEK UTÁN FIZETÜNK 3 SZÁZÁLEKOT.
PÉNZÉT FELMONDÁS NÉLKÜL BÁRMIKOR KIKAPHATJA.
Ne küldje pénzt idegen helyre, hanem helyezze el nálunk, ahol teljes biztonságban van.

A CIGÁNYASSZONY HOLT CSECSEMŐJE EGY IDEGEN SIEBAN.
Ozd környékén levő Bolyok községben egy Dózsa Lajosné nevű asszony a temetőben, miközben családtagjai sírját rendezte, észrev

Mi Ujság Himlervillen?

Az elmúlt héten 4 napot dolgoztak a Minter Coal Company lányájában.

A rom. kath. egyháznak Főf. Dávid Ferenc volt a vendége, aki éjfél misét és az ünnep napján nagymisét szolgált a híveknek.

Karácsony délutánján a betlehemes csapat látogatta meg a magyar házakat.

Pénteken délután a rom. kath. egyház vezetősége rendezett gyermekelőadást az egyház javára.

Szombaton este a Műkedvelő Egyesület táncmulatságot rendezett.

Az előadásnak nagy sikere volt.

Junger Juliska nagyon szépen adott elő egy Ady Endre verset.

Mrs. Stignón Dóka Juliskával nagy sikert aratott egy szépen beállított és kitünően előadott táncszámmal. A közönségnek nagyon tetszett ez a szám.

Mr. Schuster, Mr. Bell, Petruska István, Vojticky Ferenc Majeresák György, Emőd János nagyszerűen adták a Little Red Schoolhouse című angol bohózatot. Mr. Bellnek külön is nagy sikere volt egy magán-számmal.

Bill Allen déli néger nótákat adott elő saját banjo kísérettel.

Nagy sikere volt a Kvitt című magyar bohózatnak is. Mrs. Somogyi nagyszerűen játszotta Bugyikné szerepét. Kósa Ede Ede Kovács szerepében, Junger Mary Julis szerepében voltak jók. Bugyikot Fisher Andor játszotta.

A Vig Szakácsok című zenekar tréfa nagyon tetszett a közönségnek.

Papp György, Bózon József, Junger József, Domonkos József, Demjén Ferenc, Váz Gábor, Váz Lajos, Csizi Antal jól megféleltek szerepeiknek. A legjobbat azonban ifj. Varga Mihály, aki állandó nevetésben tartotta mőkáival a közönséget.

Ahméd Ben Kif-Li felléptében családolt a közönség. A mutatványoknak csak egy része sikerült és ettől a számtól sokkal többet várt a nagy reklám után a közönség.

Szerdán este a moziban Marty Me című vígjáték kerül bemutatásra Florence Vidorral a főszerepben.

Pénteken este a Hanchback of Notre-Dame című rendkívül érdekes, izgalmas Universal kép lesz műsoron. E remek kép a Universal gyár legszebb produkciója és erre a képre különösen felhívja a mozi vezetőség a közönség figyelmét.

Tekintettel arra, hogy a bánya pénteken is üzemben lesz, a Rézbánya szakoskó évi nagy ballját szombaton este fogja 7 1/2-ig tartani, melyre Himlerville és a környék magyarjait szeretettel várjuk a handisták.

Vasárnap este egy nagyon díszes kép a Black Oxen lesz műsoron Corrine Griffithtal a főszerepben. Ez a kép merész jelenetei miatt csak felnőtteknek való. Vasárnap délután 2 órakor a Verhovay Segélyegylet tartja gyűlést az iskolában. A fiók vezetősége kéri a tagokat, hogy ezen a gyűlésen teljes számmal jelenjenek meg, mert most fogják a tisztviselőket választani.

Értesítés.

Tisztelettel értesítjük a magyar bányászokat, hogy Connelville, Pa.-ban Trans Allegheny Hotel néven szállodát és vendéglőt nyitottunk.

Tiszta, kényelmes szobák, finom magyar ételek, figyelmes kiszolgálás minden időben. A magyar testvérek szíves pártfogását kéri

Varga József és Illés Róza 131 North Water St., Connelville, Pa.

A LEGTÖBB BEKEVÉ 56.8 SZÁZALÉKRA EMELKEDT AZ OROSZ SZÉN-TERMELÉS.

Az orosz széntermelés hatalmas lépésekkel halad előre, ha az orosz jelentések amit a szovjet kormány nyilvánosságra hoz, megfelelnek a valóságnak.

1925. év első kilenc hónapjában kitermelt Szovjet-Oroszország a jelentések szerint 16,107,000 tonna szenet, amely megfelel az 1925-ik év ugyanazon időpontjában kitermelt szeménnyiség 56.8 százaléka-nak.

Az jelenti ez, hogy Oroszország hatalmas lépésekkel vitte előre a széntermelésének ügyét és valószínű, hogy előbb-utóbb elérí ezek után a béke-termelési szint.

A legtöbb szenet termelték a Donetz szénmezőkön 12,328,000 tonnát, mely olasz vállalkozók kezében van, azután következnek az Ural szénvidéke 1,300,000 tonnával, Szibéria 1,070,000 tonnával, Parest vidéke 700,000 tonnával, Moszkva szénvidéke 556,000 tonnával, és más kisebb szénvidékek 153,000 tonnával.

A jelentés szerint a termelés állandóan növekedőben van és ha a legújabb Németországban, Angliában és Amerikában megrendelt modern bányagépek és felszerelések megérkeznek, akkor a termelés még sokkal magasabb fokra fogják emelni.

FELMENTETTE HÁROM Bányász, akiket Gyujtogatással vádoltak.

A Consolidation Coal Company No. 55. számú bányájában Clarksburg, W. Va. közelében, idén augusztusban felgyújtották a tiplét és a kovácsmühelyt és a tűz több mint 40,000 dollár kárt okozott.

A gyujtogatással három szervezett bányászt vádoltak, akiket a bíróság elé is állítottak, annak dacára, hogy váltig tagadták a terhüket irt cselekmény elkövetését.

A főtárgyalást ügyekben most tartották meg s miután a vádat ellenük b e bizonyítani nem lehetett, a bíróság mind a három bányászt felmentette a vád alól.

A bíró ítéletének kihirdetésekor a közönség megtapsolta az ítéletet, az ártatlanul megvádolt bányászok felmentését, a miért a bíróság megfedte a közönséget, melynek nincsen jogában bírósági tárgyalásokon tetszését vagy nemtetszését ilyen módon nyilvánítani.

A felmentett bányászokat nagy tömeg kísérte végig ünnepele, amikor a tárgyaló terem-ből kijöttek.

Borzalmas Kazánrobbanás Indianában.

A Garlett bányában Clay City, Indianában borzalmas kazánrobbanás történt.

A kazán fűtője és fia fejlesztették a gőzt, azonban túlságosan hőt fejlesztettek, miert is, hogy a forró vizet a kazánban lehűtették, hideg vizet bocsátottak a kazánba.

Abban a pillanatban, amikor a hideg víz a forró kazánba ömlött, a kazán irtózatossal erővel felrobbant. A kazánház tetjét és szakította és darabokra törve szórta széjjel a kazánház közelében.

A kiömlő forró víz és a lehulló tetődarabok a fűtőt is, a fiát is olyan súlyosan megsebesítették, hogy mindketten a kórházba kerültek, ahol élet és halál között lebegnek.

A robbanás ereje olyan nagy volt, hogy több mérföldnyi körzetben az összes ablakok a házakon betörték és a bánya bejáratának állványait is halomra döntötte.

Az volt a szerencse, hogy a robbanás munkaidő után történt, amikor más nem volt sem a kazánházban, sem annak környékén, mert külön meg több áldozatot követelt volna meg a robbanás.

KIS HIRDETESEK

AR-SZABÁSA.

Resztve, Lévelezés, Munkát keres, Elhatároz nyar. vagy keres. 20 szög egyzeri kőléis 50 cent, háromszög kőléis 1.25; husz szög felül minden további szög közléisént 25.

ELADÓ.

ELADÓ az óházába való utazás miatt Charlestonban, West Virginia Állam városában egy 25 év óta fenálló 48 szobás Hotel és Restaurant.

Óra a bányában naponta a halál lehelkedik s a mellet a munkanélküliség, sztrájk, seb. jut. osztályozás. Minden sz. akará? S ha ott kell a lejárók, a helybe a gyermeke legyen? Menjén farm ra, hol nincs ezen veszélyek kétéve, hol naponta van. Nem kell félni a munkanélküliségtől. Kérje nagy képes árjegyzék, mely tele van jobbnál jobb alkalmakkal. Ha ide jön, magyarok közé jön. Mihályi Zoltán, közjegyző, Glentfield, N. Y.

Dr. POINDEXTER FOGORVOS

(Elwood szállóház szomszékában.) WELCH, W. VA.

Ha elsőrangú munkát akar, olcsó árban, forduljon bizalommal hozzám. Én a munkámért felelősséget vállalok.

A legtöbb magyar hozzám jár, jöj-jön a többi is és győződik meg arról, hogy elsőrangú kiszolgálásban részesül.

MAGYAR TESTVÉREK!

Mindenféle fűszerárakat, kivárrni való vasznakat, pamutokat, játékkártyát, orvosságot, sóbor-szest és minden egyéb más portékát nálam lehet a legolcsóbban beszerezni. — Ha valamire szükség van csak írjon nekem. — Minden rendelést pontosan szállítok.

KABAI JÁNOS, O'Keefe, W. Va.

BANKUNK

szükség esetén minden tekintetben jó, pontos kiszolgálásban részesítfeleit. Ne tartsa pénzt otthon. Ne küldje idegenbe, hanem tartsa nálunk.

BETÉTEK UTÁN 4 SZÁZALÉKOT FIZETÜNK.

Betétet felmondás nélkül fizetjük vissza. The Bank of Masontown Masontown, W. Va.

M. T. BALL

temetésrendező és balzsamozó. 3rd Avenue Williamson, W. Va.

Felajánlom szolgálataimat és hízotostom a legjobb kiszolgálásról. Diszkrétan és képrámákat eladásra raktáron tartok.

KÉSZEN VAN

A tria. disznóhúsból készült magyar árföldies izü finom füstölt kolbász!

Tisztelettel értesítom azokat, a kik minden ünnep napra nálam rendelik meg e nagyszerű edelt, meg minden kolbászkevelő honfitársat, hogy csak rövid ideig kapható kolbász és ssiessenek bekielent megrendelésüket, hogy még az ünnepek előtt megkaphassák a csomagot.

Szállítok postacsomagokban: Füstölt kolbász, fontja 50c Legfinomabb rózsapaprika, fontja 60c Disznóbél, 1 font, eredeti csomagolás \$1.00

A világ legfinomabb importált diója, fontja 40c Hazai kék mák, fontja 35c Hazai nagyszemű lenese 25c Ezekivül mindenféle borsok, törött és szemes, babérvél, safrány, köles és rizskása, hajdina kása hurkától-téshez, erős paprika, fokhagyma, majoránna, pelyva és más mindenféle fűszer áru

Küldje be rendelését bizalommal azonnal. Minden szállítmányért jótállok Szállítási költséget fizetem. — Pontos és gyors szállítást. Magyar testvéri üdvözléttel

Charles Gurdon

Himlerville, Ky.

KISS GÉZÁNE ÉS BODOR JOZSEFÉ

Himlerville, Ky. gyűjtése az Amerikai Magyar Református Árvaház javára.

Bodor Jozsef \$1.00, Kiss Géza \$1.00, Gyarmath István 50c, Somogyi Flórián 50c, Karna János 50c, Dóka István 50c, Sisko István 50c, Dudás József 50c, Vojticky Ferenc \$1.00, Blahár János 20c, Lányi József \$1.00, Tóth Ignác 25c, Dudás György 25c, Debrei József \$1.00, Hochhold Mihály 50c, Tarkányi Gábor \$1.00, Vincze Ignác 50c, Kalamár József 30c, Matáncsi Imre 50c, Gyurcsik Antal 15c, Juhász Anna 25c, Molnár Vendel 25c, Lezak Ignác 50c, Pascu Freda \$1.00, Balázs Andrásné 50c, Balázs János 50c, Emőd József 30c, Junger György 30c, Kin Harmon 5c, Nagy Ferenc 50c, Kelemen János 50c, Daróczi Sándorné \$1.00, Kósa Edéné \$1.00, Somogyi Istvánné \$1.00, Knauz Mártonné 50c, Veres András \$1.00, Azari István 50c, Vas István \$1.00, Cseti Antal \$1, Pap György 25c, Domokos Mózes 50c, Kocsi György 50c, N. N. 50c, Magyar András 50c, Róka Frigyesné 50c, Demjén Ferenc 30c, Domokos József \$1.00, Dezso Gábor 50c, Fekete János 50c, Kiss Ferenc 50c, Szabó Imre 50c, Hoffler József 50c, Polczar Antal 50c, Villes József \$1.00, Varga József 25c, Károlyi János 5c, Varga István 25c, Blaha Józse 50c, Rubi Mihály 25c, Friderics Kálmán 50c, Varga Mihály 50c, Szilgyi József 25c, Ordódy Sándorné \$2.00, Hancinger Lajosné \$1.00, A. A. Sc, Himler Márton \$5.00, Fisher Andor \$2.00, Dr. Szűcs Miklós \$2.50, Kelemen Sándorné 50c, Kólos Leó \$2, összesen \$49.55.

"HAMBURG"

az új kettős csavaru olaj turbínás hajó a Hamburg-American vonalon.

Az új hajó "Hamburg" a Hamburg-American vonalon az első utját április 9-én fogja megkezdeni, amely napon indul Hamburgból, New Yorkból április 29-én fog vissza indulni. Azonalt rendszeresen fog közlekedni Hamburg és New York között a United American Lines és a Hamburg-American Line egyesített járataiba beosztva.

A "Hamburg" egy 22,000 gross tonnáss hajó, melynek hossza meghaladja a 600 lábat. A hajó dupla csavaru olaj gőzös, a híros Blohm és Vot gyárban Hamburgban készült. A hajón 223 első, 472 második és 456 harmadik osztályú utas számára van hely. A harmadik osztályon a fülkék 2, 4 és 6 utas számára vannak berendezve.

Csakugy, mint a "Hamburg" testvérhajója, ez a hajó is a legmodernebbül van építve és a technika legújabb vívmányai nyertek alkalmazást az építésnél. Leginkább kiemelendő, hogy a hajón egy új vívmány nyert alkalmazást, ami rendkívül elősegíti a hajó álm. egyenes járását. Ez a hajón való utazást rendkívül kényelmessé teszi.

Az utasok részére a legnagyobb kényelem van biztosítva és minden felszerelés és beosztás a hajón ezt a célt szolgálja.

Takarékosság Bölcsesség!

A tékozlónak hamar elfogy a pénze. Takarékosan és jól gazdálkodik az az ember, akinek befűte növekedik ebben a bankban.

Ne költson annyit ebben a hónapban és tegyen valamivel többet a bankba.

Boone County Bank

Madison, W. Va. ALAPTŐKE \$100,000.00

Egy régi bank egy új, tüzetmentes épületben, betörtés ellen védett falakkal és páncélszekrényekkel.

MAGYARORSZÁGBA és Vízszá

Brómán-készítőt a legnagyobb és leggyorsabb német hajón

COLUMBUS

vagy a társaság más hajóján. Csak 8 nap tengeri út. Oda-vissza jegyek leszállított áron.

NORTH GERMAN LLOYD

32 BROADWAY - NEW YORK vagy bármely helyi ügynöknél.

THE PEOPLES BANK APPALACHIA, VA.

Helyezze el nálunk betétjét

4% kamatot fizetünk. Az óházába gyorsan és pontosan utalunk \$1 pénzt. Figyelmesen szolgáljuk ki ügyfeleinket.

W. VIRGINIA ÉS KENTUCKY MAGYAR Bányászok FIGYELMÉBE.

Tisztelettel értesítjük a fenti államok olvasóit, hogy utazó-képviselőnk

MR. HORNYÁK A. JÁNOS

felkéri a magyar piézeket hirdetések és előfizetések szerzése céljából. Mr. Hornyák fel van hatalmazva előfizetések felvételére és kérijük lapunk olvasóit, hogy nevezett munkájában támogathni szíveskedjenek.

MAGYAR Bányászlap kiadóhivatala.

FÉRFIAK ÖVJÉTEK

meg magukat a szel betegségektől. KIZÁRÓLAG férfiak használatára. Legbiztosabb elismert orvosi.

Nagy tisztség. Kis (4 darab) \$1.00. Kapható minden drog-üzletben vagy San-Y-Kit Dept. B. 22 BUCKMAN ST. NEW YORK CITY. Irjon közléseiket.

BETÉTEK UTÁN 4 SZÁZALÉKOT FIZETÜNK.

A mi bankunk a legbizalmasabb és vidéken. Ha nem küldje pénzt idegenbe, ha nem jöjjen hozzánk, mi pontos s lekiismeretes kiszolgálásról biztosítjuk.

THE UNION SAVINGS BANK CO.

W. E. JONES, pénztárnok. Yorkville, Ohio.

MAGYAR BARÁTAIM!

Ne menjenek idegen helyre, amikor itt is van egy erős, megbízható bankjuk. ELFOGADUNK BETÉTEKET. Küldjünk pénzt a világ minden részébe.

FIRST NATIONAL BANK

D. INO M. COOK, pénztárnok. Kimball, W. Va.

EGYLETI KALAUZ.

I. KINIZSI PÁL MAGYAR Bányász Betegegyező Egylet.

Alakult 1922 október 22. Elnök: Smajda Ferenc, jegyző: Rubis Demeter, titkár: Soltész János, Box 264, Vintondale, Pa., pénztárnok: Juhász Lajos, számvé: Neszte Péter, ellenőr: Szűcs Zánvöl.

Expedít, Pa. fiókjának tisztviselői: Elnök: Kriston János, alelnök: Bok István, jegyző: Borinyi János, titkár: Krivulka Márton, Box 136, Expedít, Pa., khez minden egyleti levél címezendő, pénztárnok: Rótos László, számlatartó: Bok István, ajtóőr: Csizó János, bizottsági tagok: Kreston János, Szabó Lajos és Krivulka Márton. Gyűléseit minden hó 4-ik vasárnapján tartja.

ELSŐ TUG RIVERI MAGYAR Munkás Betegegyező Egylet.

Alakult: 1903 október hó 1-én. Hivatalos lapja a Magyar Bányászlap, Székhelye: Gary, W. Va. A főtisztvisler: Főelnök: Németh Ferenc, Post Box 224, Gary, W. Va., Pótitkár és főjegyző: Gőnczy Bertalan, Post Box 384, Gary, W. Va., az osztályok kimutatásai és minden egyleti levél hozzá küldendő és az Egyletől felváltókat elhozta forduljanak. Főelnöke: Szabó Ferenc, Főpénztárnok: Garay János, Post Box 1, Filbert, W. Va., az osztályoknál befolyt pénzek hozzá küldendőek. Főellenőr: Lengyel Imre, Box 304, Gary, W. Va. Számvé: Németh Ferenc, Gary, W. Va. Bizottsági: Lengyel Imre, Szuresik János, Póttag: Buzsik József.

A főtisztvisler minden hónap utolsó vasárnapján d. e. 10 órakor tartja gyűléseit Garyban, a régi iskolában.

1-ös osztály, Filbert, W. Va. Elnök Horváth Adena, alelnök: Agya 36 János, titkár Szabó György, Box 36, Filbert, W. Va. (minden egyleti levél hozzá küldendő), jegyző: Buzsik József, pénztárnok: Soltész József, ellenőr és betéglátogató: Davis Bertalan, számlatartó (magyar) Kun István, (angol) Rókos Imre, bizottsági tagok: Tóth János és Winter János, ajtóőr Csurok József.

Gyűléseit tartja minden hónap 13-ika utáni vasárnap délután 2 órakor Horváth János elnök lakásán.

2-ik osztály, Gary, W. Va. Elnök: Szucsik János, titkár és jegyző: Lengyel Imre, Box 394, Gary, W. Va., egyleti levelek hozzá küldendőek, pénztárnok: Németh Ferenc, Box 263, Hillwood, Pa., pénztárnok: Pethó Lajos.

3-ik osztály, Adena, Ohio. Gyűléseit tartja minden hó 2-ik vasárnapján. Osztály vezető: Bartók Dániel, Box 162, Adena, Ohio.

7-ik osztály, Heasting, Pa. Gyűléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján. Osztály vezető: Ljudekty János, Box 199, Heasting, Pa.

9-ik osztály, Soldier, Pa. Gyűléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján. Osztály vezető: Begyik János, Box 114, Soldier, Pa.

10-ik osztály, Lynch, Ky. Gyűléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján. Elnök: Gulovics János, titkár: Király Ferenc, Box 8, Beulah, Ky., jegyző: Lévai Miklós, pénztárnok: Zrornyik László, ellenőr: Puntz László.

12-ik osztály, Columbus, Ohio. Gyűléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján. Elnök: Csuka Géza, alelnök: Kalló András, titkár: Papp Sándor, 815 Barham Ave., Columbus, Ohio, pénztárnok: Papp András, jegyző: Spingár János, ellenőr: Füleki András, pénztári ellenőr: Boronics János, betéglátogató: Gál Péter.

14-ik osztály, Monaville, W. Va. Gyűléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján. Elnök: Puskás József, titkár: Kovács István, pénztárnok: Vesz

KÉPVISELŐINK:

WEST VIRGINIA

Kőnczöl Antal, Imman és Roda, Va. Karos Mihály, Tome Creek, Va. Ifj. Dobos András, Pocahontas, Va. Szabó István, Dante, Va.

KENTUCKY

Lorincz Vince Lajos, Lynch, Ky. Varga Sándor, Stone, Ky.

WEST VIRGINIA

Buzsik József, Gary No. 6, 7 és 9 Gőnczy Bertalan Gary No. 3, Horváth Bertalan, Close, W. Va. Berryburg, W. Va., Galloway, W. Va.

Imre Mátyas, Thorpe, W. Va. Kátó Antal, New Hall, W. Va. Kovács István, Ethel, W. Va. Lengyel János, Louise, W. Va. Meleg Imre, Glen White, W. Va. Nagy Károly, Short Creek, W. Va. Pántlikás Bálint, Triadelphia, W. Va. Paul István, Jenkins Jones, W. Va. Siket Imre, Whitmans, W. Va. S. Holden, W. Va.

Soltész Péter, Elm Grove, W. Va. Szabó A. János, Lyburn, W. Va. Tábori Oszkár, Logan, W. Va. Tóth József, Dehue, W. Va. Turji Lajos, Glen Alum, W. Va. Varga Gedeon, Masontown, W. Va. Weszprémi Sándor, Monaville, W. Va. és Rossmore, W. Va.

PENNSYLVANIA

Angyalosi József, Star Junction, Pa. B. Perryopolis, Pa. Bakos Gyula, La Belle, Pa. Benkó János, Cherryville, Pa. Bizsaha József, Brownsville, Pa. Csordás István, Hillwood, Pa. Dornay József, Fredericktown, Pa. Eperjasy István, Johnstown, Pa. Fekete József, Edwardsville, Pa. Gyurkó Mihály, Nettleton, Pa. Ifj. Hadar Béni, McKeesport, Pa. Horváth István, Commodore, Pa. Korödy József, Jerome, Pa. Kis István, Hillcoke, Pa. Kopácsy János, Hazleton és vidéke. Kriston Lajosné, Berlin, Pa. László Lajos, Kulpmant, Pa. Lukács János, Gallitzin, Pa. Mester János, New Genoa, Pa. Molnár Áron, Rutherford, Pa. Beaverdale, Pa., Lloydell, Pa., Windber, Pa., Scalp Level, Pa.

Molnár András, VanMeter, Pa. Novák Lajos, Elizabeth, Pa. Nagy József, Westtown, Pa. Ragályi M., Yatesburg, Pa. Szabó András, Ellwood City, Pa. Szávidri István, Seaton, Pa. Szanyo Mihály, Burgetstown, Pa. Toszky Mihály, Jeners, Pa. Úveges Balázs, Nanty Glo, Pa. Várgy Imre, Uniontown, Pa. Veréb István, Braznell, Pa.

MICHIGAN

Trinai József, Detroit, Mich. INDIANA Bodnár Péter, Clinton, Ind. Szobonya István, Terre-Haute, Ind.

ILLINOIS

Fürjes Ágoston, Orient, Ill. Miklósi Pál, Aurora, Ill. Pálur János, Westville, Ill. Soltész Pál, Buckner, Ill. Takács József, Divernon, Ill.

OHIO

Bányász József, Tiltonville, Ohio. Burdóhan Mihály, Bradley, O. Csordás János, Youngstown, Ohio. Fekete Mihály, Herrick, O. Oláh Mihályné, Columbus, O. Kovács János, St. Clairsville, O. Tóth Károly, Murray City, O. Tóth István, Ravland, O.

NEW MEXICO

Sági István, Gardinera, N. Mex. NEW YORK Mihály István, Glenfield, N. Y.

COLORADO

Fodor Vilmos, Camp Shumway, Colo. Kovács Gyula, Farbes, Colo.

LOUISIANA

Kapus Márton, Hammond, La. WYOMING Csapó János, Rock Springs, Wyo.

Az Egyesült Államok egész területén BARNÁ B. DEZSŐ BALOGH F. JÁNOS. Észak West Virginia, Ohio és Nyugat Pennsylvania területén: L. A. BAUER.

CUBA: